

IHP Land van Cuijk

Integraal Huisvestingsplan

Opdrachtgever
Gemeente Land van Cuijk

Datum
27 september 2022

Project
IHP Land van Cuijk

Referentie
1677105-0039.1.0

Auteur(s)
de heer M.S. Drenth MSc - HEVO B.V.
mevrouw I. van de Craats MSc - HEVO B.V.
mevrouw M.J. Uhlenbusch - HEVO B.V.

Samenvatting

Dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de gemeente Land van Cuijk en de schoolbesturen Optimus, Invitare, SKOV, PCOB, Aloysius, PRO College, OMO en Koninklijke Visio. Gezien de beoogde intensieve samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang is ook een afvaardiging van de kinderopvang partners gevraagd mee te lezen en denken in de visievorming fase.

Het IHP biedt op basis van visie, gerichte analyse, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling het huisvestingskader en duidt de investeringsopgave in onderwijshuisvesting en gymvoorzieningen. Een strategisch IHP stelt gemeente en schoolbesturen in staat om op de korte en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken en een proactief (investerings-) beleid te voeren. In de geest van de nieuwe wet wordt het IHP vastgesteld als lange termijn plan waar gemeente en schoolbesturen zich aan committeren. Het IHP geeft voor de eerste vijf jaar concreet aan wat de opgave op korte termijn is en geeft een doorkijk voor de langere termijn (vijf tot tien en tien tot twintig jaar). Het IHP bestaat uit vier fasen, ofwel vier deelproducten:

1. Visie op onderwijs en onderwijshuisvesting (hoofdstuk 3)
2. Inventarisatie van het gebouwenbestand (hoofdstuk 4)
3. Scenario-ontwikkeling (hoofdstuk 5)
4. Financiële vertaling (hoofdstuk 6)

Visie op onderwijs (hoofdstuk 3)

Toekomstbestendig onderwijs levert een bijdrage aan de ontwikkeling van alle kinderen in de gemeente zodat zij zich gezond, kansrijk en veilig kunnen ontwikkelen. Om een sterke basis te creëren wordt ingezet op vier doelstellingen:

1. Leerlingen kunnen zoveel mogelijk **in de nabijheid van thuis** en op hun **eigen niveau en behoefte** leren en ontwikkelen.
2. Er wordt een **breed onderwijsaanbod** gerealiseerd waar leerlingen worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen en kansen te pakken.
3. Op de scholen wordt, samen met andere maatschappelijke partners, waar nodig (laagdrempelige) **ondersteuning geboden**. Er is een sterke verbinding tussen kinderopvang/school en de thuissituatie.
4. Leerlingen ervaren **doorlopende ontwikkellijnen**.

Visie op onderwijshuisvesting (hoofdstuk 3)

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen en de realisatie van kansrijke kernen, is toekomstbestendige onderwijshuisvesting noodzakelijk. De onderwijshuisvesting dient te voldoen aan een aantal randvoorwaarden om de doelstellingen te kunnen ondersteunen. Thuisnabij en inclusief onderwijs vraagt om een optimale afstemming in de vraag en behoefte van leerlingen en het aanbod aan onderwijs en onderwijshuisvesting. De verbinding tussen kinderopvang, school en thuissituatie vraagt om scholen die midden in de maatschappij staan en ook ruimte bieden aan andere partijen. Doorlopende ontwikkellijnen kunnen gefaciliteerd worden door samenwerking tussen scholen onderling en met kinderopvang, maatschappelijke organisaties, vervolgopleidingen en werkgevers, bij voorkeur onder één dak. Daarnaast is ook de kwaliteit en de duurzaamheid van onderwijshuisvesting essentieel: gezonde schoolgebouwen dragen bij aan gezonde kinderen en leraren. Bovendien vervullen schoolgebouwen een voorbeeldfunctie in de kernen voor duurzaamheid en bieden ze kansen om bij te dragen aan de energietransitie van de gemeente. Gelet op de complexiteit en de omvang van de opgave vraagt dit ook om consistent beleid en heldere regieafspraken. In paragrafen 3.3 t/m 3.7 wordt deze visie op onderwijshuisvesting nader geconcretiseerd.

Inventarisatie (hoofdstuk 4)

Voor het ontwikkelen van scenario's is integraal inzicht in de bestaande huisvestingssituatie van de scholen een belangrijk uitgangspunt. Dit geeft richting aan prioriteiten en toekomstperspectieven van de scholen in de gemeente Land van Cuijk. Voor het IHP is het niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand middels quickscans is daarom gekeken naar meer dan alleen de bouwkundige staat. Er is ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. De quickscanscores zijn input voor de scenario-ontwikkeling. Bij het besluit tot nieuwbouw/renovatie wordt bij de scenario-ontwikkeling ook gekeken naar andere belangrijke factoren zoals omschreven in paragraaf 3.3.

Scenario-ontwikkeling (hoofdstuk 5)

In overleg met de schoolbesturen en gemeente zijn in gezamenlijke sessies scenario's voor nieuwbouw en renovatie geformuleerd. Als basis daarvoor zijn de quickscanscores en de ruimtetekorten en/of overschotten gebruikt. Er is in de sessies ook consequent

aandacht geweest voor de wijze waarop de scenario's bijdragen aan de geformuleerde visie op onderwijs en onderwijshuisvesting waarbij met name de afstemming van vraag en aanbod een rol heeft gespeeld. Voor het voortgezet onderwijs (VO) dreigt belangrijk onderwijsaanbod verloren te gaan door dalende leerlingaantallen op de locaties Metameer Stevensbeek en Merletcollege Mill. Het VO wenst het onderwijsaanbod te behouden door onderwijs te clusteren op een kleiner aantal locaties. Op deze wijze is het mogelijk een breder aanbod, dat aansluit bij de (regionale) arbeidsmarkt, betaalbaar te organiseren. De aanleiding, invulling en opbrengsten van deze clustering van het VO worden nader toegelicht in paragraaf 5.3 en bijlage 3.

In de onderstaande tabel worden de opgaven in onderwijshuisvesting uit de eerste termijn (0 tot 5 jaar) samengevat. In paragraaf 5.4 worden alle opgaven uit dit IHP omschreven.

Termijn 0 tot 5 jaar	
Opgaven uit de vorige gemeenten	Opgaven uit voorliggend IHP
Uitbreiding en/of renovatie	
De Waai I & II	Merletcollege Cuijk en Grave*
Jenaplanschool De Peppels	De Weijerwereld
Nieuwbouw of levensduurverlengende renovatie	
Dr. Jan de Quay & Akkerwinde	Merletcollege Velp
De Nienekes	Sint Annaschool
Het Telraam	Metameer Stevensbeek**
De Sprong	De Lindekring
Onze Bouwsteen	SBO Palet
Klimop Rijkevoort	Sint Antonius
St. Josef Overloon	't Stekske

* Uitbreiding/aanpassing i.v.m. verplaatsing Merletcollege Mill naar Grave en Cuijk

** Nieuwbouw Metameer Stevensbeek i.c.m. oplossen ruimtetekort Metameer Boxmeer en Elzendaalcollege.

Kwaliteitsuitgangspunten

In het IHP en het daaropvolgende onderwijshuisvestingsbeleid zijn de kwaliteitsuitgangspunten taakstellend, deze zijn in samenspraak tussen de gemeente en schoolbesturen vastgesteld (hoofdstuk 3 van dit IHP). Uit deze uitgangspunten volgt de kwaliteitsambitie, welke is toegelicht in paragraaf 6.1. Voor de opgaven in dit IHP wordt onder andere uitgegaan van gebouwen die **energieneutraal (ENG)** zijn gebouwd. De schoolgebouwen krijgen **een gezond en comfortabel binnenklimaat**, bevorderlijk

voor de kwaliteit van onderwijs. Vanuit een toekomstbestendig perspectief worden de schoolgebouwen **aanpasbaar en flexibel** en worden **circulaire ontwerpprincipes** toegepast.

Financiële vertaling

Het IHP geeft vervolgens een doorkijk in wat de voorkeursscenario's en kwaliteitsuitgangspunten- en ambities betekenen voor de investeringskosten. Met behulp van de kostenconfiguratoren van HEVO (door PO-raad en VO-raad erkende instrumenten ter bepaling van de investeringskosten) zijn de geldende investeringsniveaus per vierkante meter bepaald. Deze investeringskosten zijn gepresenteerd in de vorm van kengetallen en zijn indicatief. Het doel van het investeringskostenoverzicht in paragraaf 6.4 en 6.5 is om de gemeente en de schoolbesturen inzicht te geven in de financiële omvang van de opgave en hen te helpen bij de voorbereiding van deze opgave.

Na afronding van het IHP worden voor de individuele projecten, op het moment dat deze actueel worden, haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd en business cases opgesteld. In deze businesscases worden de investeringskosten opnieuw berekend, nu op basis van *project specifieke* kengetallen (zoals actuele leerlingaantallen en ruimtebehoefte). Na het haalbaarheidsonderzoek en de business case zijn naast de kwaliteitsuitgangspunten uit het IHP ook de berekende investeringskosten taakstellend. Op basis hiervan wordt het krediet aangevraagd bij de raad.

Duurzaamheid

De duurzaamheidsambitie van de gemeente Land van Cuijk uit zich in het bouwen van energieneutrale schoolgebouwen en het gasloos maken van schoolgebouwen die niet binnen 20 jaar worden vervangen of levensduur verlengend gerenoveerd. Met de uitvoering van voorliggend IHP is de berekende CO₂ reductie voldoende om 95% reductie in 2050 te behalen (conform het klimaatakkoord).

Inhoudsopgave

Samenvatting

1. Inleiding

- 1.1. Doel van het IHP
- 1.2. Werkwijze IHP
- 1.3. Leeswijzer

2. Aanbod gemeente Land van Cuijk

- 2.1. Basisonderwijs
- 2.2. Speciaal (Basis) Onderwijs
- 2.3. Voortgezet (speciaal) onderwijs en praktijkonderwijs

3. Visie op Onderwijs en Onderwijshuisvesting

- 3.1. Visie op Onderwijs
- 3.2. Visie op onderwijshuisvesting
- 3.3. Thema 1: Vraag en aanbod
- 3.4. Thema 2: Samenwerking
- 3.5. Thema 3: Kwaliteit
- 3.6. Thema 4: Duurzaamheid
- 3.7. Thema 5: Beleid en Regie

4. Inventarisatie en analyse

- 4.1. Bronnen en berekeningen
- 4.2. Quicksan methodiek
- 4.3. Quickscores

5. Scenario's

- 5.1. Algemene inleiding scenario's
- 5.2. Scenario's Primair onderwijs incl. SBO
- 5.3. Scenario's voortgezet onderwijs incl. VSO
- 5.4. Termijnen en samenvatting scenario's
- 5.5. Gymzalen – indicatieve opgave

6. Financiële uitgangspunten en vertaling

- 6.1. Kwaliteitsambitie
- 6.2. Investeringskosten - kengetallen
- 6.3. Uitgangspunten financiële vertaling
- 6.4. Overzicht investeringsplanning schoolgebouwen
- 6.5. Overzicht investeringsplanning gymzalen
- 6.6. De interpretatie van investeringskosten uit dit IHP
- 6.7. Reflectie op de opgave
- 6.8. Total Cost of Ownership – financiële bijdrage schoolbesturen
- 6.9. Voorfinanciering kinderopvang en andere partners

7. Duurzaamheid

- 7.1. Doelstellingen klimaatakkoord
- 7.2. Duurzaamheidsambitie IHP
- 7.3. Analyse CO2-reductie

8. Vervolg: uitvoering van het IHP

- 8.1. Opstellen uitvoeringsprogramma en businesscases
- 8.2. Wijzigingen wet- en regelgeving en overige uitgangspunten

Bijlage 1: Advies HEVO Frisse Scholen Slimme mix – gemiddeld Frisse Scholen klasse B

Bijlage 2: leerlingprognoses Pronexus 2022

Bijlage 3: toekomstbestendig onderwijslandschap VO in Land van Cuijk en Maasduinen

1. Inleiding

In september 2021 zijn de toen nog niet gefuseerde gemeenten, vooruitlopend op de fusie, samen met de schoolbesturen gestart met de ontwikkeling van voorliggend Integraal Huisvestingsplan Primair en Voortgezet Onderwijs (hierna: IHP). Het IHP heeft een strategisch karakter, waarbij vanuit visie en beleid inzicht ontstaat in de benodigde investeringen in onderwijshuisvesting. De opgave die in dit IHP is omschreven is zeer omvangrijk. Deze inleiding licht toe welke omstandigheden hiertoe hebben geleid.

Goede onderwijshuisvesting als randvoorwaarde, samenwerken versterkt dit

Het belang van goede onderwijshuisvesting kan niet worden onderschat. Ook voor de nieuwe gemeente is onderwijshuisvesting een randvoorwaarde: om de schoolbesturen thuisnabij, inclusief en eigentijds onderwijs te laten verzorgen van hoog niveau, om integrale Kindcentra te faciliteren, de verbinding te leggen tussen de school en de maatschappij en om invulling te geven aan de verduurzaming van de gemeente. Het IHP beoogt om als huisvestingskader deze randvoorwaarde in te vullen, waarbij samenwerking centraal staat: op het gebied van onderwijshuisvesting wordt nu en in de toekomst door gemeente, schoolbesturen en kinderopvang intensief samengewerkt.

Deze samenwerking is hard nodig. De noodzaak tot samenwerking komt primair voort uit de gedeelde verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting: de gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting voor o.a. nieuwbouw en uitbreiding en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie. Het afstemmen van deze verantwoordelijkheden in het tegemoet treden van de vernieuwingsopgave wordt steeds urgenter.

Kritische staat onderwijshuisvesting op landelijk niveau

Op landelijk niveau krijgt onderwijshuisvesting meer en meer aandacht. Om een beeld te geven hoe de situatie landelijk is, worden een aantal onderzoeken aangehaald. Daarna wordt dat in de context van Land van Cuijk geplaatst.

Wat is er aan de hand op het gebied van onderwijshuisvesting in Nederland?

- De gebouwenvoorraad is sterk verouderd;
- Het binnenklimaat is in veel gebouwen onder de maat;
- Veel gebouwen zijn niet duurzaam en hebben hoge exploitatielasten;
- Er wordt veel te weinig geïnvesteerd in onderwijshuisvesting, waardoor de vervangingsopgave en verduurzaming onvoldoende op gang komen;
- Er is forse kritiek op het functioneren van het stelsel: eenduidige eisen voor onderwijshuisvesting ontbreken;
- Dit alles leidt logischerwijs tot landelijk tot problematiek rond de financiering van de vernieuwings- en verduurzamingsopgave van onderwijshuisvesting.

In het rapport van de Rijksbouwmeester in 2009¹ werd al geconstateerd dat de gebouwenvoorraad in het onderwijs sterk verouderd is, vaak een slecht binnenklimaat heeft en niet duurzaam is. In 2011 concludeerde ook het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat het binnenmilieu in de scholen vaak onder de maat is: uit verschillende onderzoeken kwam naar voren dat de CO₂-concentraties in Nederlandse scholen vaak te hoog zijn. Bovendien heeft de coronapandemie duidelijk gemaakt dat voldoende luchtverversing (ventilatie) binnen een gebouw belangrijk is.

In 2016 concludeerde de Algemene Rekenkamer² dat het huidige tempo waarin schoolgebouwen worden vervangen te laag is: schoolgebouwen staan gemiddeld 69 jaar voor ze vervangen worden.

Ook in recent onderzoek van McKinsey³ (2020) naar de algemene staat van het onderwijs in Nederland wordt nadrukkelijk aandacht besteedt aan de onderwijshuisvesting; gemeenten geven ondanks hogere eisen en gestegen bouwkosten nog een vergelijkbaar bedrag uit aan onderwijshuisvesting als in 2009.

¹ Rapport 'Gezond en goed. Scholenbouw in topconditie', Rijksbouwmeester, Den Haag, 2009

² Schoolgebouwen primair en voortgezet onderwijs: de praktijk gecheckt, Algemene Rekenkamer(2016)

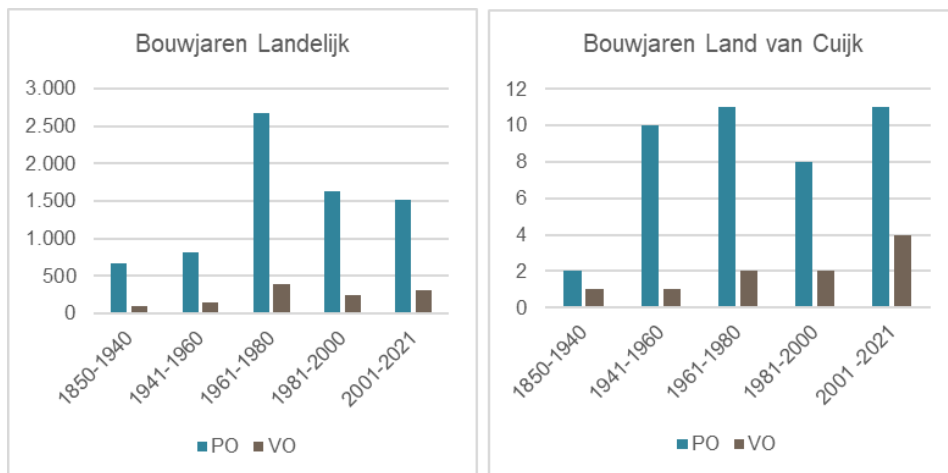
³ Een verstevigd fundament voor iedereen, McKinsey(2020)

Daarnaast stelt het klimaatakkoord hoge eisen aan de verduurzaming van het gebouwenbestand en het tempo van de uitvoering van de vervangingsopgave⁴: de landelijke uitgaven moeten verdubbelen van ca. € 21 miljard bij ongewijzigd beleid naar ca. €42 miljard.

Recentelijk (2021) heeft er op landelijk niveau ook nog een Interdepartementaal Beleidsonderzoek⁵ plaatsgevonden waarin forse kritiek is geuit op het functioneren van het stelsel: er zijn geen eenduidige eisen voor onderwijshuisvesting, er is een gebrek aan koppeling tussen bouwkosten en budgetten en er is onvoldoende expertise bij schoolbesturen en gemeenten en het ontbreekt aan een gesloten beleidscyclus door met name een gebrek aan toezicht, monitoring en evaluatie.

De kwaliteit van de schoolgebouwen heeft steeds meer aandacht gekregen vanwege duurzaamheid en de problematiek rondom de financierbaarheid van deze opgave. De noodzaak tot 'Frisse scholen' en voldoende ventileren heeft dan ook topprioriteit binnen de schoolgebouwen.

Bouwjaren onderwijshuisvesting Land van Cuijk

⁴ Sectorale routekaart voor verduurzaming van schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs, PO-Raad, VO-Raad en VNG (2021).

Hoe vertalen we deze landelijke context naar de gemeente Land van Cuijk?

De vernieuwings-, verduurzamings- en ventilatieopgave van de onderwijshuisvesting geldt ook voor Land van Cuijk. Van de 52 schoolgebouwen in de gemeente zijn 27 schoolgebouwen meer dan 40 jaar oud, waarvan 11 meer dan 60 jaar oud. De opgave als omschreven in voorliggend IHP en de daarbij behorende investeringsopgave is groot. Daarnaast is het vraagstuk, zeker bij de opgaven die zijn ingedeeld op de korte termijn, urgent.

Naast de urgentie van de opgaven zijn er ook ambities bij de gemeente en de schoolbesturen, onder andere:

- Inclusiviteit en passend onderwijs op scholen, waarbij toegankelijke schoolgebouwen en nabijheid bij van het onderwijs van belang zijn.
- Kinderen ervaren doorlopende ontwikkellijnen. Het verder integreren en faciliteren van de samenwerking tussen kinderopvang en primair onderwijs in Integrale Kindcentra (IKC).
- Zorgen voor een sterke verbinding tussen kinderopvang/school (IKC) en de thuissituatie.
- Voldoende en adequate ruimte voor cultuur, sport en bewegen in gymzalen, sportvelden en op schoolpleinen.
- In het voortgezet onderwijs een kwalitatief en breed onderwijsaanbod naar de toekomst in stand houden en nauwer samenwerken met het bedrijfsleven en het vervolgonderwijs in het VO. Zie ook bijlage 3 – een toekomstbestendig onderwijslandschap VO.

De gemeente en de schoolbesturen staan voor een forse opgave, waarvoor zij ambities hebben geformuleerd om te komen tot toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Alleen met intensieve samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen kunnen de komende jaren deze opgaven en ambities opgepakt worden. Daarbij staat het belang van de kinderen in de gemeente centraal, zij hebben recht op goed onderwijs in goede schoolgebouwen.

⁵ IBO Onderwijshuisvesting funderend onderwijs, Een vak apart - Een toekomstbestendig onderwijshuisvestingsstelsel(2021)

1.1. Doel van het IHP

Het IHP biedt op basis van visie, gerichte analyse, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling het huisvestingskader en duidt de investeringsopgave in onderwijshuisvesting en gymvoorzieningen. Een strategisch IHP stelt gemeente en schoolbesturen in staat om op de korte en lange termijn toekomstbestendige keuzes te maken en een proactief (investerings-) beleid te voeren.

In het licht van de fusie tot gemeente Land van Cuijk heeft het IHP ervoor gezorgd dat er overzicht is gecreëerd in het scholenlandschap van de nieuwe gemeente en de investeringsopgave. Voor dit gecombineerde scholenlandschap van de gefuseerde gemeente is integraal beleid gemaakt.

Het beleid en de strategische keuzes in dit IHP gaan verder dan wat de huidige wet- en regelgeving voorschrijft. In tegenstelling tot de werkwijze (uitsluitend) op basis van de Verordening Onderwijshuisvesting – in vervolg ‘Verordening’, wordt in het IHP uitgegaan van een proactief onderwijshuisvestingsbeleid. In formele zin laat de gemeente hiermee zien op welke wijze zij haar zorgplicht, op grond van de taak die zij heeft in het voorzien van huisvesting voor het funderend onderwijs, wenst in te vullen. Dit houdt in dat het IHP prevaleert boven de verordening (voor de uitleg van deze werkwijze zie par. 3.7)

Het IHP:

- Stelt de gemeente en schoolbesturen in staat om op korte en lange termijn strategische keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings)beleid van schoolbesturen kan worden afgestemd.
- Geeft voor de eerste vijf jaar (2022-2027) concreet aan wat de opgave is en geeft een doorkijk voor de langere termijn van ca. 30 jaar (2022-2050).

1.2. Werkwijze IHP

Voorliggend IHP is in vijf fasen tot stand gebracht. Per fase zijn er meerdere afstemmingsmomenten geweest met de gemeente en de schoolbesturen. Na de totstandkoming van het onderdeel visievorming (de visie op onderwijshuisvesting) en het uiteindelijke IHP hebben de kinderopvang aanbieders in de gemeente een kans gekregen om schriftelijk te reageren. Hun aanvullingen zijn verwerkt.

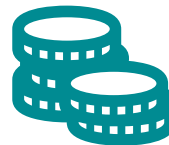
VISIEVORMING. Tijdens interactieve sessies is met gemeente en schoolbesturen gesproken over de onderwerpen kwaliteit, duurzaamheid, onderwijs & samenwerking en regie & beleid. In het deelproduct ‘visie op onderwijshuisvesting’, in thema’s (hoofdstuk 3 van dit IHP) is de gemeenschappelijke visie uitgeschreven. Deze visie vormt de basis voor het beleid waarop het IHP verder wordt gebouwd.

INVENTARISATIE. De inventarisatie betreft de analyse van het scholenbestand in de gemeente. Hiertoe zijn quickscans uitgevoerd. Dit zijn gebouwscans op basis van een bureaustudie. Capaciteit en kwaliteit van de schoolgebouwen zijn geanalyseerd. De quickscans en de hieruit volgende prioritering zijn in een bestuurlijk overleg doorgenomen en vastgesteld.

SCENARIO ONTWIKKELING. Tijdens de scenario ontwikkeling zijn voor alle scholen voorkeursscenario’s en eventuele alternatieve scenario’s bepaald. Scenario’s zijn tot stand gekomen op basis van de visie op onderwijshuisvesting, de locatie specifieke situatie en de uitkomsten van de quickscans.

FINANCIËLE VERTALING. Op basis van de scenario’s en de planning daarvan is een financiële vertaling gemaakt. In gezamenlijk overleg is vastgesteld welke kwaliteitsniveaus voor de onderwijshuisvesting bij renovatie en nieuwbouw worden gehanteerd. Het resultaat is een meerjaren investeringsplanning.

CO₂MPAS. In het CO₂MPAS is uitgerekend hoe groot de CO₂ reductie is die behaald kan worden met de uitvoering van het IHP. In het IHP is immers vastgelegd welke schoolgebouwen in welk jaar duurzaam gerenoveerd dan wel vervangen worden. Het CO₂MPAS laat zien in hoeverre de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 met die IHP worden behaald.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het huidige aanbod van onderwijs in de gemeente Land van Cuijk uiteengezet. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 4 omschrijft de gebruikte methoden en bronnen voor de analyses t.b.v. voorliggend IHP en de uitkomsten van de inventarisatiefase (de quickscans). Hoofdstuk 5 geeft een beeld van het scholenlandschap en de (voorkeurs)scenario's per school. In hoofdstuk 6 worden de financiële uitgangspunten en de vertaling daarvan uitgelegd en inzichtelijk gemaakt in de vorm van een investeringsplanning. Hoofdstuk 7 gaat in op de duurzaamheidsambities in dit IHP. Tot slot geeft hoofdstuk 8 een beknopte doorkijk naar de uitvoering van het IHP.

2. Aanbod gemeente Land van Cuijk

Dit hoofdstuk beschrijft het aanbod van basis-, speciaal en voortgezet onderwijs en kinderopvang in de gemeente Land van Cuijk.

2.1. Basisonderwijs

Het totaal aantal leerlingen basisonderwijs in de gemeente Land van Cuijk volgens de DUO oktobertelling van 2021 is 6.188 leerlingen. Scholen verschillen onderling in denominatie, onderwijsconcepten en omvang. Diverse scholen zijn samen gevestigd, soms ook met kinderopvang, in de vorm van integrale kindcentra.

Tabel 2.1: scholen basisonderwijs (Bo) in gemeente Land van Cuijk

Schoolbestuur	Denominatie	Scholen	Leerlingen	%
Optimus	Rooms-Katholiek	28	4.088	66%
Invitare	Openbaar	6	1.123	18%
PCOB	Algemeen-Bijzonder	1	352	6%
SKOV	Rooms-Katholiek	5	625	10%
Totaal			6.188	100%

2.2. Speciaal (Basis) Onderwijs

Het totaal aantal leerlingen Speciaal Onderwijs (SO) en Speciaal Basisonderwijs (SBO) in de gemeente Land van Cuijk volgens de DUO oktobertelling van 2021 is 263 leerlingen. Er zijn twee SBO scholen met een eigen vestiging, dat zijn SBO het Palet (Optimus) en SBO De Wingerd (Invitare). Visio heeft een vestiging in de gemeente met SO en VSO. Punt Speciaal heeft alleen nevenlocaties in de gemeente met lage leerlingaantallen. Zij huren ruimte bij andere scholen.

Tabel 2.2: scholen SO, SBO en VSO in gemeente Land van Cuijk

Schoolbestuur	Onderwijs	Scholen	Leerlingen
Invitare	SBO	1	117
Optimus	SBO	1	92
Koninklijke Visio	SO	1	43
Punt Speciaal	SO en VSO	2	11
Totaal			263

2.3. Voortgezet (speciaal) onderwijs en praktijkonderwijs

Het totaal aantal leerlingen voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs in de gemeente Land van Cuijk volgens de DUO voorlopige oktobertelling van 2021 is 5.651 Leerlingen. Het praktijkonderwijs heeft een eigen locatie (PRO college). Alle voortgezet onderwijs scholen horen bij Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). Er is een diversiteit in onderwijsaanbod. Sommige VO scholen bieden alle onderwijsniveaus aan, andere zijn specifiek gericht op vmbo of mavo/havo/vwo.

In het Voortgezet Speciaal onderwijs was het aantal leerlingen op 1 oktober 2021 165. Een deel hiervan gaat naar De Korenaer van Aloysius in Stevensbeek. De rest gaat naar de VSO afdeling van Visio in Grave. 4 kinderen in het VSO gaan naar Kentalis, dit betreft een nevenlocatie in bij een andere school gehuurde ruimte.

Tabel 2.3: scholen VO en praktijkonderwijs in gemeente Land van Cuijk

Schoolbestuur	Scholen	Leerlingen	%
OMO	7	5.532	98%
PRO College	1	119	2%
Totaal		5.651	100%

Tabel 2.4: scholen VO en praktijkonderwijs in gemeente Land van Cuijk

Schoolbestuur	Onderwijs	Scholen	Leerlingen
Aloysius	VSO	1	98
Koninklijke Visio	VSO	1	63
Kentalis	VSO	1	4
Totaal			165

3. Visie op Onderwijs en Onderwijshuisvesting

Dit hoofdstuk bespreekt de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting. De visie op onderwijs en onderwijshuisvesting is door de gemeente en de schoolbesturen samen geformuleerd.

3.1. Visie op Onderwijs

De gemeente Land van Cuijk en de schoolbesturen streven gezamenlijk naar toekomstbestendig onderwijs. Het doel is om kinderen in de gemeente de best mogelijke kansen te bieden in hun ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomst. Daarbij is het van belang dat het onderwijsaanbod toegankelijk, divers en goed gespreid is en aansluit op de vraag van de maatschappij.

Toekomstbestendig onderwijs levert een bijdrage aan de ontwikkeling van alle kinderen in de gemeente zodat zij zich gezond, kansrijk en veilig kunnen ontwikkelen. Het onderwijs kan daarbij niet los worden gezien van de maatschappij, het gaat om de totale opvoed en opgroeiomgeving, waarin alle opvoeders samenwerking, elkaar aanvullen en versterken. Denk daarbij aan familie, burens, kinderopvangmedewerkers, leerkrachten, jongerenwerkers, sport- en cultuurbegleiters en waar nodig jeugdzorgwerkers. Om een sterke basis te creëren wordt ingezet op vier doelstellingen:

1. Leerlingen kunnen zoveel mogelijk in de nabijheid van thuis leren en ontwikkelen. Voor primair onderwijs betekent dit in de eigen buurt of het eigen dorp, voor voortgezet onderwijs betekent dit binnen fietsafstand. Alle leerlingen (met of zonder beperking) kunnen samen leren en worden op hun eigen niveau en behoefte bediend: inclusief onderwijs.
2. Er wordt een breed onderwijsaanbod gerealiseerd waar leerlingen worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen en kansen te pakken.
3. Op de scholen wordt, samen met andere maatschappelijke partners, waar nodig (laagdrempelige) ondersteuning geboden. Er is een sterke verbinding tussen kinderopvang/school en de thuissituatie.
4. Leerlingen ervaren doorlopende ontwikkelingslijnen. Dit houdt voor het primair onderwijs in dat er wordt ingezet op de vorming van Integrale Kindcentra (IKC's) waarbij het pedagogisch en didactisch klimaat van kinderopvang en

onderwijs op elkaar aansluiten. Voor het voortgezet onderwijs wordt ingezet op het realiseren van diverse doorlopende leerlijnen tussen het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, de vervolgoopleidingen en de arbeidsmarkt.

Om invulling te geven aan deze doelstellingen wordt ingezet op 'kansrijke kernen' waarin vrijwilligers, professionals (onder andere scholen, kinderopvang, welzijnswerk, CJG en GGD), maatschappelijke partners, zorginstellingen, ROC's, bedrijfsleven en verenigingen met elkaar de verantwoordelijkheid voelen en krijgen om lokaal kansen te creëren voor jongeren.

3.2. Visie op onderwijshuisvesting

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen, en de realisatie van kansrijke kernen, is toekomstbestendige onderwijshuisvesting noodzakelijk. De onderwijshuisvesting dient te voldoen aan een aantal randvoorwaarden om de doelstellingen te kunnen ondersteunen.

Thuisnabij en inclusief onderwijs vraagt om een optimale afstemming in de **vraag** en behoefte van leerlingen en het **aanbod** aan onderwijs en onderwijshuisvesting. De verbinding tussen kinderopvang, school en thuissituatie vraagt om scholen die midden in de maatschappij staan en ook ruimte bieden aan andere partijen. Doorlopende ontwikkelingslijnen kunnen gefaciliteerd worden door **samenwerking** tussen scholen onderling en met kinderopvang, maatschappelijke organisaties, vervolgoopleidingen en werkgevers, bij voorkeur onder één dak. Daarnaast is ook de **kwaliteit en de duurzaamheid** van onderwijshuisvesting essentieel: gezonde schoolgebouwen dragen bij aan gezonde kinderen en leraren. Bovendien vervullen schoolgebouwen een voorbeeldfunctie in de kernen voor duurzaamheid en bieden ze kansen om bij te dragen aan de energietransitie van de gemeente. Gelet op de complexiteit, en de omvang van de opgave vraagt dit ook om consistent **beleid en heldere regieafspraken**.

De gemeente en de schoolbesturen hebben de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting visie daarom verder geconcretiseerd in vijf thema's: Vraag en aanbod, Samenwerking, Kwaliteit, Duurzaamheid en Beleid en Regie. De visie op onderwijs en onderwijshuisvesting vormt samen met de thema's een belangrijke basis voor het IHP. Het IHP is erop gericht om deze uitgangspunten zo veel als mogelijk te realiseren.

3.3. Thema 1: Vraag en aanbod

Dit thema geeft aan welk aanbod de gemeente en schoolbesturen nastreven. Het gewenste aanbod van onderwijs is bepalend voor de huisvestingsoplossingen.

1. **Huidig aanbod is goed, bij VO zijn er ambities om het aanbod te versterken.** De gemeente Land van Cuijk heeft een goed onderwijsaanbod. Er is een goede spreiding van onderwijsconcepten, denominaties en onderwijsniveaus.
 - a. De wens vanuit het PO is dit te behouden en te versterken.
 - b. Voor het VO dreigt belangrijk onderwijsaanbod verloren te gaan door dalende leerlingaantallen op de locaties Metameer Stevensbeek en Merletcollege Mill. Het VO wenst het onderwijsaanbod te behouden door onderwijs te clusteren op een kleiner aantal locaties. Op deze wijze is het mogelijk een breder aanbod, dat aansluit bij de (regionale) arbeidsmarkt, betaalbaar te organiseren. Ook heeft het VO de visie om diverse regionale voorzieningen te realiseren, in het kader van passend onderwijs. In de scenario's voor het VO en in bijlage 3 staat de regionale visie voor het VO nader omschreven.
 - c. Op het gebied van (V)SO is het aanbod in de gemeente bijna compleet. Er zijn twee VSO scholen (De Korenear en Koninklijke Visio Grave) en drie kleine nevenvestigingen van SO scholen (St. Maartenschool en Mikadoschool van Punt Speciaal en Kentalis De Marwindt). Alleen speciaal onderwijs aanbod voor kinderen in de doelgroep 'cluster 4' (kinderen met psychische stoornissen en gedragsproblemen) is niet aanwezig.
2. **Het belang van een goede spreiding.** Een goede spreiding van schoollocaties is belangrijk voor de bereikbaarheid van de scholen. Schoolgrootte en spreiding van locaties sluiten aan op de aantallen leerlingen in het voedingsgebied.
 - a. Het bieden van kwalitatief onderwijs is het primaire doel.
 - b. Een goede spreiding van het PO is van belang voor de leefbaarheid van de kleinere kernen.
 - c. Voor het VO geldt dat zij wil aansluiten bij de grote kernen, met aandacht voor (regionale) leefbaarheid en samenwerking met maatschappelijke partners.

3. **De schoolbesturen streven naar een omvang van de school die past bij de vraag.** Hiermee wordt bedoeld dat er geen 'ideale' schoolgrootte bestaat voor een school in de gemeente Land van Cuijk. Het gaat niet zozeer om omvang, maar om kwaliteit. Ook kwaliteit op het gebied van professioneel vermogen van een school. Schoolbesturen maken daarbij zelf de afweging of de kwaliteit bij een bepaalde omvang gegarandeerd kan worden.
4. **Het AZC en vluchtelingenonderwijs.** Een groep die sterk wisselt in samenstelling en onderwijsbehoefte. Op diverse plaatsen in de gemeente dient er aanbod te zijn in de vorm van een Internationale Schakelklas (ISK). ISK leerlingen zijn nieuwkomers in Nederland die in een traject van ongeveer twee jaar via een passende leerroute thuis te raken in de Nederlandse taal en cultuur.
 - a. In het PO zien de kinderopvang partners in de gemeente kansen voor samenwerking met de VVE groepen. Pedagogisch professionals en leerkrachten kunnen samenwerken om de kinderen zo snel en goed mogelijk verder te helpen.
 - b. Het VO heeft de wens dat één onderwijslocatie voor Eerste Opvang Anderstaligen (EOA), Internationale Schakelklas (ISK) en Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV) overblijft. Het is essentieel dat deze huisvesting flexibel en eenvoudig aanpasbaar is.
5. **Het streven is een optimale afstemming tussen vraag en aanbod.** Daarbij gaat het direct ook om het voorkomen van leegstand en ruimtetekorten bij scholen. Daarvoor is een aantal instrumenten geformuleerd (in willekeurige volgorde):
 - a. Rekening houden met flexibiliteit bij nieuwbouw. In gebouwen wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met flexibiliteit, om deze toekomstbestendiger te maken (zie ook thema 3. Duurzaamheid).
 - b. Verhuur of medegebruik van ruimten kan, na toestemming van de gemeente, een oplossing zijn voor een ruimteoverschot. De inkomsten van schoolbesturen voor onderhoud en exploitatie zijn afhankelijk van het aantal kinderen. Bij leegstand moet een schoolbestuur met minder inkomsten, hetzelfde aantal vierkante meters onderhouden. Ook afstoten van leegstand kan een mogelijkheid zijn.
 - c. Verwijzen is ook mogelijk. Dit betreft het in medegebruik geven van leegstand in een school aan een school met een ruimtetekort. Deze situatie dient zo veel

mogelijk voorkomen te worden, omdat het onderwijskundig minder wenselijk is. Indien er wel wordt verwezen dient dit te zijn op basis van een veilige route en een realistische reisafstand.

3.4. Thema 2: Samenwerking

Samenwerking betekent dat scholen gebouwen delen, met elkaar of met partners (bijvoorbeeld kinderopvang, jeugdzorg, buurtvoorzieningen). Samenwerking kan zowel inhoudelijk als gebouwelijk worden vormgegeven. Inhoudelijke samenwerking biedt voordelen op het gebied van kennisuitwisseling. Gebouwelijke samenwerking kan de inhoudelijke samenwerking faciliteren omdat men elkaar ook daadwerkelijk tegenkomt en biedt exploitatievoordelen (door bijvoorbeeld het delen van ruimten). Het onderwijs staat daarbij centraal en daarmee is een gebouwelijke samenwerking geen verplichting, maar een verkenning.

Primair onderwijs

1. Samenwerking tussen primair onderwijs en kinderopvangorganisaties.

Schoolbesturen en kinderopvang zetten in op het behouden, versterken en waar nodig uitbreiden van samenwerking tussen het PO en kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen. Gezamenlijke huisvesting van scholen en kindpartners is in sommige situaties een pre maar is geen voorwaarde. Per project dient er gekeken te worden of het wenselijk is om kindpartners te huisvesten in hetzelfde gebouw als de school.

- a. Gemeente en schoolbesturen zijn voorstander van de (I)KC gedachte. De samenwerking tussen primair onderwijs en kinderopvang kan hier een doorlopende leerlijn waarmaken. Kinderen tussen de 0 en 12 jaar oud doorlopen hun ontwikkeling in één gebouw. Bij het vormen van een (I)KC wordt op voorhand goed nagedacht over samenwerkingsvormen en -partners. Het meest voorkomend is om één school en één opvangorganisatie onder een dak te huisvesten. Dat maakt het makkelijker om een succesvolle doorlopende leerlijn te realiseren. Andersom kan de voorkeur ook uitgaan naar twee scholen met een kinderopvangorganisatie. Er kan dan een breder (onderwijs)aanbod op één locatie worden

aangeboden. Eén van de kansen die is benoemd door de kinderopvang partners is uitwisseling van personeel tussen onderwijs en kinderopvang, om van elkaar te leren en elkaar te versterken.

- b. Op het moment dat projecten voor (I)KC's van start gaan is het raadzaam om bij de planvorming ook te anticiperen op de mogelijkheid dat kinderopvang in de toekomst grotendeels gratis zal zijn. De verwachting is dat er naar aanleiding hiervan meer gebruik zal worden gemaakt van kinderopvang, wat tot een grotere ruimtebehoefte leidt.
- c. Er wordt ook specifiek gezocht naar samenwerkingsmogelijkheden tussen SBO/SO/BAO en de (specialistische) kinderopvang en BSO. Dit is een wens die ook vanuit de kinderopvang partners is aangegeven. Zij geven bovendien de ambitie aan om meer te gaan samenwerken tussen kinderopvang en specialistische kinderopvang onderling.
- d. Er zijn verschillende manieren van integratie tussen onderwijs en kinderopvang. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.

2. **Samenwerking tussen onderwijs en (jeugd)zorg.** Gemeente en schoolbesturen zijn het erover eens dat er winst behaald kan worden als instellingen zoals Jeugdzorg, Centrum Jeugd en Gezin of Maatschappelijk werk zich bij scholen vestigen. Door deze instellingen fysieke ruimte te bieden in schoolgebouwen, zijn zij voor kinderen en ouders laagdrempelig bereikbaar. Dit zou in de gebouwen kunnen betekenen dat één spreekruimte / kantoorruimte beschikbaar wordt gesteld voor deze instellingen. Deze (toekomst)wensen hoeven niet automatisch een (groot) ruimtelijk gevolg te hebben. De afweging of deze ruimten additioneel/multifunctioneel worden toegevoegd aan de gebouwen vindt plaats per project, op basis van noodzaak.

3. **Samenwerking met overige partners.** Er wordt door gemeente en schoolbesturen per concreet project gezocht naar samenwerking tussen het onderwijs en overige partners. Er wordt daarbij tegemoet gekomen aan de sociaal-maatschappelijke rol van een school voor de wijk. Voorbeelden van mogelijke samenwerkingspartners zijn:

- a. Consultatiebureau;
- b. Fysiotherapeut;

- c. Logopedie;
- d. Bibliotheek;
- e. Maatschappelijke ambitie: de school kan ook een plek zijn waar mensen met een beperking werken, bijvoorbeeld in de schoonmaak;
- f. IVN Natuureducatie, het verrijken van het onderwijs en de (buitenschoolse) opvang;
- g. Een school kan ook een ontmoetingsplek bieden voor hoogbegaafde leerlingen.

Voortgezet onderwijs

4. **Visie op samenwerking in het Voortgezet Onderwijs.** Er is een aantal ambities op gebied van samenwerking welke specifiek gelden voor het VO.
 - a. Het VO inclusief Praktijkonderwijs zien kansen om (meer) samen te werken met MBO, vakopleidingen, VSO en de regionale werkgevers;
 - b. Er is de ambitie om te werken aan doorlopende leerlijnen vanaf het PO, VO naar MBO, Vakopleiding, HBO en WO. Het VO werkt hierbij o.a. samen met de regionale vervolgopleidingen en de werkgevers, waardoor ze samen voor de leerlingen een breed onderwijsaanbod realiseren.

Algemeen

5. **Afspraken over verhuur en / of medegebruik.** Indien ruimten in schoolgebouwen in gebruik worden gegeven aan partijen anders dan het onderwijs (kinderopvang en/of andere maatschappelijke partijen) wordt ofwel 'verhuur' ofwel 'medegebruik' toegepast. Hierin worden duidelijke afspraken gemaakt m.b.t. gebruik, investeringskosten en exploitatiekosten. Er wordt aangesloten op de kaders van de Verordening en de Wet Markt en Overheid.
6. **Gemeente en schoolbesturen blijven met elkaar in gesprek over mogelijke andere samenwerkingsvormen.** Dit betreft een verkenning naar samenwerkingsinitiatieven die nog niet aan bod zijn gekomen tot nu toe, maar van toegevoegde waarde kunnen zijn voor het onderwijs en de maatschappij.

3.5. Thema 3: Kwaliteit

De gemeente Land van Cuijk en de schoolbesturen streven naar schoolgebouwen van goede kwaliteit, die duurzaam en toekomstbestendig zijn. Het thema 'Kwaliteit' omschrijft de beoogde invulling hiervan. Het definitieve kwaliteitsniveau en de verdeling van de kosten worden nader geconcretiseerd binnen de budgettaire kaders.

1. **Gezondheid.** Een schoolgebouw draagt bij aan de gezondheid van gebruikers. Een gezond binnenklimaat is van zeer groot belang in de kwaliteit van een schoolgebouw. De invulling van het thema gezondheid wordt concreet toegelicht als onderdeel van thema 3. Duurzaamheid.
2. **Verblijfskwaliteit.** Een gebouw waar kinderen en leerkrachten graag zijn en waar zij zich thuis voelen. Een schoolgebouw is open en transparant. Akoestisch functioneert het gebouw uitstekend.
3. **Onderwijskundige functionaliteit.** Nieuwe en gerenoveerde schoolgebouwen dienen onderwijsconcepten goed te faciliteren. Het gebouw dient aan te sluiten bij het onderwijsconcept van de school. Wanneer kindpartners (zoals kinderopvang, jeugdzorg en dergelijke) ook in het gebouw gehuisvest worden, dienen deze goed gefaciliteerd te worden.
Er is niet alleen functionele ruimte in de klaslokalen, maar ook daar buiten. Denk aan spreekruimten en plekken waar kinderen in groepen of zelfstandig kunnen werken. Dit maakt differentiatie in het onderwijs en onderwijs op maat mogelijk. Het gebouw sluit aan op de activiteiten die er idealiter plaatsvinden. Tot slot speelt bij onderwijskundige functionaliteit dat er voldoende functionele ruimte conform de verordening beschikbaar is voor het aantal kinderen in het gebouw.
4. **Een bewuste afweging tussen renovatie en nieuwbouw.** Voor een schoolgebouw dat aan het einde van de levensduur is wordt een bewuste keuze gemaakt tussen levensduur verlengende renovatie en nieuwbouw. Hierin gaat het om een continue afweging tussen financiële haalbaarheid, te behalen kwaliteit en functionaliteit. Het scenario renovatie is aantrekkelijk wanneer een schoolgebouw levensduur verlengend gerenoveerd kan worden, waardoor het weer voldoet aan de huidige normen, zonder dat dit tot buitensporig hoge exploitatie- en

investeringskosten leidt. Indien het niet of nauwelijks mogelijk is om een gebouw te renoveren tot het gewenste kwaliteitsniveau, dan is het scenario nieuwbouw interessanter. Alvorens een definitieve keuze wordt gemaakt, volgt altijd een haalbaarheidsonderzoek naar het voorkeursscenario. De keuze voor een voorkeursscenario wordt gemaakt op basis van onderstaande eigenschappen:

- a. De financiële consequenties van beide scenario's (investering en exploitatie);
- b. De mate in hoeverre het huidige schoolgebouw aansluit bij het onderwijsconcept;
- c. De geschiktheid en toekomstbestendigheid van de huidige locatie;
- d. De huidige kwaliteit, functionaliteit en uitstraling van het schoolgebouw en de mate waarin deze te verbeteren zijn in een renovatie;
- e. De mate waarin het gebouw beschikt over een uniek karakter.

5. **Inclusiviteit en toegankelijkheid.** Schoolgebouwen in Land van Cuijk kenmerken zich als een inclusieve en toegankelijke omgeving. Dit houdt in dat gebouwen ruim van opzet zijn en beschikken over een lift. Ook kinderen met een beperking kunnen worden ontvangen. Een toegankelijke omgeving is een omgeving waar kinderen en volwassenen zich zelfstandig door het gebouw kunnen bewegen, zonder hulp van derden. Toegankelijkheid betekent ook dat het gebouw geschikt is voor diverse gebruikersgroepen, hierbij hoort een streven naar meer samenwerking tussen primair onderwijs en speciaal onderwijs of tussen het onderwijs en zorg- of wijkvoorzieningen (zie thema 4. Samenwerking). Voor de kwaliteit van de schoolgebouwen leidt dit tot de aanwezigheid van multifunctionele ruimten die door diverse gebruikers voor verschillende doeleinden kunnen worden ingezet. Indien dit leidt tot meer benodigde vierkante meters, is de bereidheid er vanuit de gemeente om hierin te investeren en buiten de normatieve kaders van de verordening te werken.

6. **Een goede schoollocatie.** In het algemeen geldt dat een groene, veilige omgeving met goede infrastructuur belangrijk is. Ook kan gekeken worden naar situering nabij voorzieningen waarbij het onderwijs aansluiting kan vinden, zoals sport- of wijkfuncties of de reeds gevestigde kinderopvang of BSO.

- a. Voor het primair onderwijs geldt aanvullend dat de school zich in de wijk bevindt ('thuisnabij' onderwijs), waar kinderen leeftijdsgenoten ontmoeten. Kinderen kunnen veilig te voet of met de fiets naar school.
- b. (Voorgezet) speciaal onderwijs heeft vaak een meer regionale functie, waardoor bereikbaarheid extra belangrijk is. Bovendien zijn deze scholen minder gebaat bij een drukke centrumlocatie.
- c. Voor het voorgezet onderwijs zijn toegankelijke fietspaden en een goede OV verbinding belangrijk. De schoollocatie moet goed bereikbaar zijn voor het voedingsgebied. V(S)O scholen zijn bij voorkeur ook in de nabijheid van bedrijven, instellingen (zorg, cultuur, sport) en MBO (partners) gesitueerd.
- d. De doelgroep van de school is bepalend voor de geldende locatie-eisen. Per project zal ingezoomd worden op de doelgroep, om te bepalen aan welke eisen de locatie voor deze doelgroep moet voldoen.
- e. Om te bepalen wat een goede locatie van een schoolgebouw is, wordt ook gekeken naar huidige samenwerkingen en de impact die een potentiële verplaatsing van een school zou hebben.

7. **Ruimte voor cultuur, sport en bewegen is ook onderdeel van de kwaliteit van onderwijshuisvesting.** De gymzalen maken integraal onderdeel uit van het IHP. De behoefte aan klokuren sport en bewegen worden getoetst aan de beschikbaarheid en kwaliteit van de aanwezige gymvoorzieningen. De wetswijziging 'deugdelijkheidseis bewegingsonderwijs' (amendement Heerema, van Nispen), wordt in acht genomen. Deze treedt in werking per schooljaar 2023-2024. Er wordt ook gekeken naar het multifunctioneel inzetten van gymzalen voor o.a. (sport) verenigingen.

3.6. Thema 4: Duurzaamheid

Het streven van de gemeente Land van Cuijk en de schoolbesturen is een scholenlandschap dat het milieu en de natuur minimaal belast.

1. **Aansluiten op doelstellingen klimaatakkoord.** Het IHP sluit aan op de doelstellingen die zijn geformuleerd in de coalitieverklaring van de gemeente Land van Cuijk, om in 2045 volledig energieneutraal te zijn. Daarnaast zijn het landelijke klimaatakkoord en de sectorale routekaart van toepassing: 50% CO₂ reductie in 2030, en 95% CO₂ reductie in 2050. Middels het IHP wil de gemeente invulling geven aan de verduurzamingsopgave voor het onderwijs. De ambitie is om energieneutrale schoolgebouwen te realiseren. Gemeente en schoolbesturen maken afspraken over een gezamenlijke investering hierin, binnen de toegestane investeringsmogelijkheden van schoolbesturen. Bij nieuwbouw en renovatie valt te denken aan het toepassen van zonnepanelen, warmtepompen en gasloos bouwen. Een belangrijk aandachtspunt is dat het in steeds meer plaatsen niet mogelijk is om energie terug te leveren. Dit heeft een grote invloed op de financiële haalbaarheid van het toepassen van duurzaamheidsingrepen, vanwege een langere terugverdientijd.
2. **Een brede definitie van duurzaamheid.** Gemeente en schoolbesturen willen duurzaamheid breder definiëren dan alleen energiebesparing en CO₂-reductie: duurzaamheid gaat ook over goed onderwijs, een gezond leer- en leefklimaat, een gezonde financiële exploitatie, circulariteit en toekomstbestendigheid.
 - a. Ten aanzien van goed onderwijs gaat het om onderwijskundige functionaliteit, zoals besproken bij thema 2. Kwaliteit.
 - b. Ten aanzien van gezondheid wordt rekening gehouden met de Frisse Scholen-thema's (naast energie): lucht, temperatuur, licht en geluid om een prettig en gezond klimaat voor kinderen en medewerkers te realiseren. Voor de Frisse Scholen thema's wordt gekozen voor een slimme mix van eisen per subonderdeel, waarbij lucht en temperatuur minimaal klasse B scoren. Zie bijlage 1.
 - c. Ten aanzien van circulariteit wordt ernaar gestreefd bewust om te gaan met de toegepaste materialen en waar mogelijk gebruik te maken van natuurlijke, ecologisch vriendelijke en/of herbruikbare materialen. In het geval van nieuwbouw wordt gelet op de basisprincipes van circulariteit, zoals de toekomstige losmaakbaarheid van de gebouwelementen.
 - d. Ten aanzien van toekomstbestendigheid wordt ingezet op maximale flexibiliteit (o.a. het vermijden van dragende binnenwanden). Gebouwen kunnen op deze manier meebewegen met groei en krimp van scholen en kunnen toekomstige onderwijsconcepten faciliteren. Het gaat zowel om interne flexibiliteit, als om transformatiemogelijkheden van het vastgoed. De (bouw-/installatie)technische kwaliteit van de schoolgebouwen is uitstekend en onderhoudsvriendelijk. Dit zorgt ervoor dat gebouwen lang mee gaan.
 - e. Ook de buitenruimte wordt duurzaam en bio divers ingericht, denk aan groen-blauwe schoolpleinen. Dit zijn schoolpleinen waar veel groen is geïntegreerd en waar extra aandacht wordt besteed aan (regen)water-infiltratie. Scholen bevinden zich bij voorkeur in een groene omgeving, dus nabij publiek groen.
3. **Meetbaarheid van duurzaamheid.** In het kwaliteitsniveau voor nieuwbouw en renovatie wordt duurzaamheid ook geconcretiseerd. Hierin wordt gebruikgemaakt van internationaal erkende meetmethodieken zoals GPR.

3.7. Thema 5: Beleid en Regie

Dit thema geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen met elkaar samenwerken op het gebied van onderwijshuisvesting. Het zegt iets over het beleid dat zij willen vastleggen in het Integraal Huisvestingsplan en hoe ze hier uitvoering aan willen geven. Alle onderstaande onderdelen hebben te maken met de status van het IHP.

1. **Dit IHP is in lijn met het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren.** In de geest van de nieuwe wet wordt het IHP vastgesteld als lange termijn plan waar gemeente en schoolbesturen zich aan committeren. Juridisch gezien wordt het geen vaststellingsovereenkomst, om een mate van flexibiliteit te behouden. Wel spreken schoolbesturen en gemeente zich uit enkel af te wijken van het IHP als daar een zwaarwegende motivatie onder ligt.
2. **Vaststellen van het IHP.** Het IHP komt tot stand in een apart project met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Het OOGO, het College en de Raad stellen het IHP vast voor de eerste vijf jaar met een doorkijk tot aan 2050.
3. **Het IHP is een huisvestingskader voor onderwijshuisvesting en duidt investeringsopgave voor de eerste 5 jaar.** Het IHP geeft voor de komende 30 jaar een bovendien een indicatie van benodigde investeringen. Tevens wordt de prioritering van de projecten opgenomen. Er wordt in de gemeentelijke begroting rekening gehouden met het financieren van de projecten in de eerste vijf jaar (zie ook hoofdstuk 6).
4. **Na vaststelling van het IHP wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een termijn van vijf jaar.** In het uitvoeringsprogramma worden afspraken gemaakt over de samenwerking op programma- en projectniveau. De keuze voor vijf jaar is bewust: één jaar langer dan een collegeperiode. In het uitvoeringsprogramma worden volgens jaarprogramma's projecten nader geconcretiseerd. Tevens wordt er in het IHP een doorkijk tot 2050 gegeven. Het uitvoerings-programma en de doorkijk bevatten harde afspraken die zekerheid met zich meebrengen voor gemeente en schoolbesturen.
5. **Het IHP wordt na vier jaar herijkt.** Het actualiseren van het IHP duurt immers ca. een jaar. Vervolgens wordt er weer een uitvoeringsprogramma opgesteld voor een termijn van vijf jaar. Het uitvoeringsprogramma wordt om het jaar geëvalueerd. Daarbij wordt gecontroleerd of het IHP en uitvoeringsprogramma en de bijbehorende randvoorwaarden nog actueel zijn. De evaluatie is ook om te leren van het voorgaande jaar.
6. **Per project verleent de Raad definitief het krediet.** Zodra het project actueel wordt zal het project getoetst worden aan de gehanteerde randvoorwaarden uit het IHP. Een dergelijke toets wordt vaak gedaan middels een haalbaarheidsstudie, ook wel businesscase genoemd. Vervolgens worden de randvoorwaarden uit het IHP indien nodig geactualiseerd en wordt het definitieve krediet bij de raad aangevraagd. Er kan een budgettaire afwijking zitten tussen het aangevraagde krediet en de budgetten zoals benoemd in hoofdstuk 6 van dit IHP.
7. **Het IHP prevaleert voor het aanvragen van voorzieningen boven de verordening** en vervangt de aanvraagprocedure voor nieuwbouw en overige voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen (artikel 2.a lid 1 t/m lid 8 van de verordening). Aanvragen voortkomend uit het IHP worden impliciet geacht een aanvraag te zijn op grond van de verordening. Dit wordt ook op deze wijze in de verordening vastgelegd. Uitzonderingen zijn de nieuwbouw voor een nieuw te stichten school, kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair (artikel 2.a lid 1, lid 6 en lid 7 van de verordening).
8. **Voor spoedaanvragen of andere zaken die buiten het IHP vallen door onvoorziene omstandigheden (zoals constructiefouten of onvoorziene tijdelijke huisvesting) blijft de verordening van kracht.** Op dergelijke onvoorziene omstandigheden na, is de afspraak dat er geen gebruik wordt gemaakt van de route via de verordening. Gemeenten en schoolbesturen zullen in overleg bepalen of een situatie een spoedaanvraag vereist.

9. **In het IHP wordt, in lijn met het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG, renovatie opgenomen als voorziening door de gemeente.** In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor vervangende nieuwbouw wanneer een gebouw aan het einde van zijn levensduur is (o.a. art. 2 verordening).
 - a. Door renovatie op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een gebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie toe te passen. Renovatie is daarbij een integrale levensduurverlengende ingreep in het gebouw. Hierbij wordt de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, verlengd. Levensduurverlenging met 40 jaar wordt vernieuwbouw genoemd. Een verlenging van de levensduur betekent niet enkel de verlenging van de *bouwkundige* levensduur. Het betreft ook de *functionele* levensduur. De definitie van de *functionele levensduurverlenging* wordt bepaald op basis van de kennis op het moment van investeren.
 - b. Er wordt in het IHP ook gesproken over ingrepen ter verbetering van (of aanbrengen van) ventilatie of duurzaamheid. Het gaat dan om verbeteringen die dermate urgent zijn dat ze niet kunnen wachten tot het moment waarop de school in aanmerking zou komen voor nieuwbouw of renovatie. Deze verbeteringen zijn kostbaar. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor groot onderhoud en exploitatie, gemeenten voor o.a. nieuwbouw en levensduur verlengende renovatie. Hierdoor ontstaat de vraag wie deze ventilatie- en duurzaamheidsingrepen financiert, omdat deze raken aan groot onderhoud en levensduur verlengende renovatie. Bij voorkeur wordt geïnvesteerd op natuurlijke vervangingsmomenten, maar dat is bij urgentie niet altijd mogelijk. De complexiteit in deze opgave is dat de schoolbesturen de benodigde investeringen niet kunnen dragen zonder bijdrage vanuit de gemeente. In paragraaf 5.3 is omschreven hoe hiermee is omgegaan.
10. De leerlingprognose van Pronexus, juni 2022 – vormt het uitgangspunt voor dit IHP. (zie bijlage 2).

4. Inventarisatie en analyse

Ten behoeve van de inventarisatie en analyse van het scholenlandschap in de gemeente Land van Cuijk zijn 'Quickscans' uitgevoerd. Daarnaast zijn er diverse bronnen gebruikt en berekeningen toegepast die ten grondslag liggen aan de QuickScan methodiek en de scenario-analyse van dit IHP.

4.1. Bronnen en berekeningen

In deze paragraaf wordt voor diverse onderwerpen toegelicht welke bronnen en berekeningen hieraan ten grondslag liggen. Alle ruimtebehoefte berekeningen zijn gemaakt conform de verordening van de gemeente Land van Cuijk.

Leerlingprognoses PO, VO en SO

Het uitgangspunt voor de leerlingprognoses PO en VO is de leerlingprognose van Pronexus uit juni 2022

Normatieve ruimtebehoefte onderwijs

De normatieve ruimtebehoefte voor primair onderwijs waarmee in de capaciteitsanalyse wordt gerekend wordt als volgt berekend:

Normatieve ruimtebehoefte = aantal leerlingen $\times$ 5,03 + 200 = ruimtebehoefte bvo.

In deze berekening is 5,03 het aantal vierkante meters bvo waar een school per kind recht op heeft, daarbovenop krijgt iedere school eenmaal een 'vaste voet' van 200 m² toebedeeld. Deze vierkante meters zijn bedoeld voor nevenruimten zoals kantoorruimte, overleg, berging, etc.

Voor SO, SBO, VSO, VO en praktijkonderwijs is de berekening ingewikkelder. Het aantal vierkante meters per leerling is hoger. Bovendien is dit afhankelijk van het type onderwijs, onderwijsniveau en de stroming binnen dat niveau (in geval van vmbo).

Beschikbare ruimte in bruto vloeroppervlak

In de scenario's (hoofdstuk 5) is de normatieve ruimtebehoefte per school vergeleken met de beschikbare ruimte. Uit deze vergelijking volgt een ruimteoverschot of een ruimtetekort. In de beschikbare ruimte is uitgegaan van het bruto vloeroppervlak wat ten tijde van de bouw is gerealiseerd voor het onderwijs. Vloeroppervlak wat *niet* wordt meegenomen in het beschikbare bvo van een schoolgebouw betreft:

- Gymzaal of andere sportvoorziening, incl. nevenruimten;
- Kinderopvang of andere (kind/maatschappelijke) partners die ruimten gebruiken die speciaal hiervoor zijn gerealiseerd (vooral aan de orde bij nieuwere kindcentra).

Medegebruik/verhuur wat in een later stadium dan de bouw is afgesproken, waarbij ruimten die de school niet nodig had beschikbaar zijn gesteld, wordt niet verrekend bij de beschikbare vierkante meters. In veel scholen is hier echter wel sprake van, waardoor het beeld van ruimteoverschot in veel gevallen genuanceerd kan worden. In de quickscans is dit inzichtelijk gemaakt.

Gebruiksgegevens

Voor de Quickscans (onderdeel exploitatie) en voor de berekening van de CO₂ uitstoot t.b.v. hoofdstuk 8 Duurzaamheid is uitgegaan van de gebruiksgegevens zoals aangeleverd door de schoolbesturen. Hierin zijn, indien nodig, correctieberekeningen gemaakt in geval van energieverbruik door gymzalen of door derden zoals kinderopvang. Op deze manier worden alleen de gebruiksgegevens aangehouden die horen bij het deel van de gebouwen wat puur voor onderwijs wordt ingezet.

4.2. Quickscan methodiek

Voor het ontwikkelen van scenario's is integraal inzicht in de bestaande huisvestingssituatie van de scholen een belangrijk uitgangspunt. Dit geeft richting aan prioriteiten en toekomstperspectieven van de scholen in de gemeente Land van Cuijk. Voor het IHP is het niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom gekeken naar meer dan alleen de bouwkundige staat. Er is ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn kaders voor strategisch vastgoedbeleid.

Op basis van de door HEVO ontwikkelde en frequent toegepaste methodiek is elk schoolgebouw (m.u.v. de schoolgebouwen waarvoor al levensduur verlengende renovatie of nieuwbouw was toegekend) op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score.

De quickscanscores zijn input voor de scenario-ontwikkeling. Bij het besluit tot nieuwbouw/renovatie wordt bij de scenario-ontwikkeling ook gekeken naar andere belangrijke factoren zoals omschreven in paragraaf 3.3.

4.3. Quickscanscores

In tabel 4.1 zijn de Quickscanscores in een totaaloverzicht opgenomen. Hierin zijn alle schoolgebouwen opgenomen, met uitzondering van scholen waar al een voorziening (nieuwbouw, renovatie en/of uitbreiding) door een voormalige gemeente is toegekend.

Methodiek

Per schoolgebouw zijn de verschillende scores op de thema's uitstraling, bouwkundige staat, veiligheid, binnenmilieu, exploitatie en onderwijskundige staat in beeld gebracht. Indien er grote verschillen zijn in bouwdelen (omvang, kwaliteit etc.) zijn deze apart beoordeeld.

De bandbreedte van de scores per thema zijn over het algemeen 4 tot 8 (op een schaal van 1 tot 10), ieder onderdeel heeft een eigen weging (boven het thema aangegeven). De thema's zijn als volgt geoperationaliseerd:

1. **Uitstraling:** de basis voor de beoordeling van de uitstraling van een schoolgebouw is de architectuur. Dit onderdeel heeft betrekking op de buitenkant van het gebouw en is vaak afhankelijk van de bouwperiode.
2. **Bouwkundige staat:** De basis voor de beoordeling van de bouwkundige staat is de economische en technische levensduur van een schoolgebouw. Het gekozen uitgangspunt is dat een schoolgebouw gemiddeld een economische en technische levensduur heeft van 40 jaar. Rond het 40^e levensjaar van een schoolgebouw ontstaat er een natuurlijk moment waarop bouwkundige elementen integraal vervangen moeten worden. Er wordt ook rekening gehouden met eventuele levensduurverlengende renovaties van 20 of 40 jaar.

3. **Veiligheid:** de basis voor de beoordeling van de veiligheid van een schoolgebouw is de gebruiksvergunning van de brandweer en andere aandachtspunten op het gebied van veiligheid zoals veilig gebruik, veilig onderhoud en veilig vluchten.
4. **Binnenmilieu:** de basis voor de beoordeling van het binnenmilieu van een schoolgebouw is de mogelijkheid om lesruimten voldoende te kunnen ventileren. Er wordt bij de aanwezigheid van een gebalanceerde installatie of mechanisch ventilatiesysteem gekeken naar welke Frisse Scholen Klasse gerealiseerd is. Zonder een gebalanceerde installatie of mechanisch ventilatiesysteem kan een schoolgebouw niet voldoen aan de huidige eisen en normen uit het Bouwbesluit. Dan resteren slechts natuurlijke ventilatiemogelijkheden. Daarbij wordt in de beoordeling een onderscheid gemaakt in de hoogte van de natuurlijke ventilatiemogelijkheden.
5. **Exploitatie & Duurzaamheid:** de basis voor de beoordeling van de exploitatie van een schoolgebouw is het verbruik van gas- en elektra (te halen uit de jaarafrekening) vertaald naar CO2 uitstoot. De CO2 uitstoot vergelijken we met de benchmark van HEVO die is voortgekomen uit de opdracht van het ministerie aan HEVO om een routekaart te maken voor het PO en VO (klimaat neutrale gebouwenvoorraad in 2050).
6. **Onderwijskundige functionaliteit:** de basis voor de beoordeling van de onderwijskundige functionaliteit van een schoolgebouw is de structuur van het gebouw en de geschiktheid voor modern en eigentijds onderwijs. Daarbij wordt het onderscheid gemaakt in gangenscholen, halscholen en moderne scholen met de mogelijkheden tot leerpleinen.

De totaalscore geeft vervolgens richting aan de mate van urgentie tot een levensduurverlengende ingreep (nieuwbouw of renovatie) in relatie tot de gebouwkwaliteit:

- **Bij < 57 punten:** binnen 0-5 jaar (**rood**).
- **Bij 57 - 63 punten:** binnen 5-10 jaar (**oranje**).
- **Bij 63 - 69 punten:** binnen 10-20 jaar (**lichtgroen**).
- **Bij 69 > punten:** over meer dan 20 jaar (**donkergroen**).

Resultaten

In tabel 4.1 op de volgende pagina is het totaaloverzicht van de quickscanscores weergegeven. Alle schoolgebouwen waarvoor door één van de voormalige gemeente reeds een raadsbesluit is genomen of een beschikking is afgegeven zijn niet opgenomen in de quickscanlijst. De scenario's voor deze schoolgebouwen zijn separaat benoemd in paragraaf 5.4

In tabel 4.1 landen vier scholen in de categorie 'binnen 0 – 5 jaar een levensduur verlengende ingreep' en twaalf scholen in de categorie binnen 5 – 10 jaar. Dit is behoorlijke opgave voor de komende jaren. Hierin zijn de reeds toegekende voorzieningen nog niet meegeteld. Dit zijn negen scholen.

De lage scores voor bouwkundige staat, binnenmilieu en exploitatie vallen op. Bouwkundige staat scoort laag omdat veel scholen ouder zijn dan 40 jaar. Binnenmilieu scoort laag omdat wordt getoetst aan het nieuwe bouwbesluit van 2015 (Frisse Scholen Klasse B). Veel schoolgebouwen voldoen niet aan deze norm en hebben alleen nog natuurlijke ventilatie of mechanische ventilatie van een lager niveau. Exploitatie scoort laag omdat wordt getoetst aan de gewenste klimaat-eis (Energie-neutraliteit), logischerwijs zijn veel scholen nog niet Energie-neutraal. Tegelijkertijd valt op dat er ook veel gebouwen zijn van goede kwaliteit. Met name in de laatste jaren zijn er in de voormalige gemeenten ook diverse schoolgebouwen gebouwd die in zeer goede bouwkundige- en onderwijskundige staat verkeren en nagenoeg klaar zijn voor de toekomst. Bij diverse schoolgebouwen is er in dat opzicht slechts nog een verbeterpunt t.a.v. energieverbruik.

Tabel 4.1 Totaaloverzicht Quickscanscores gemeente Land van Cuijk

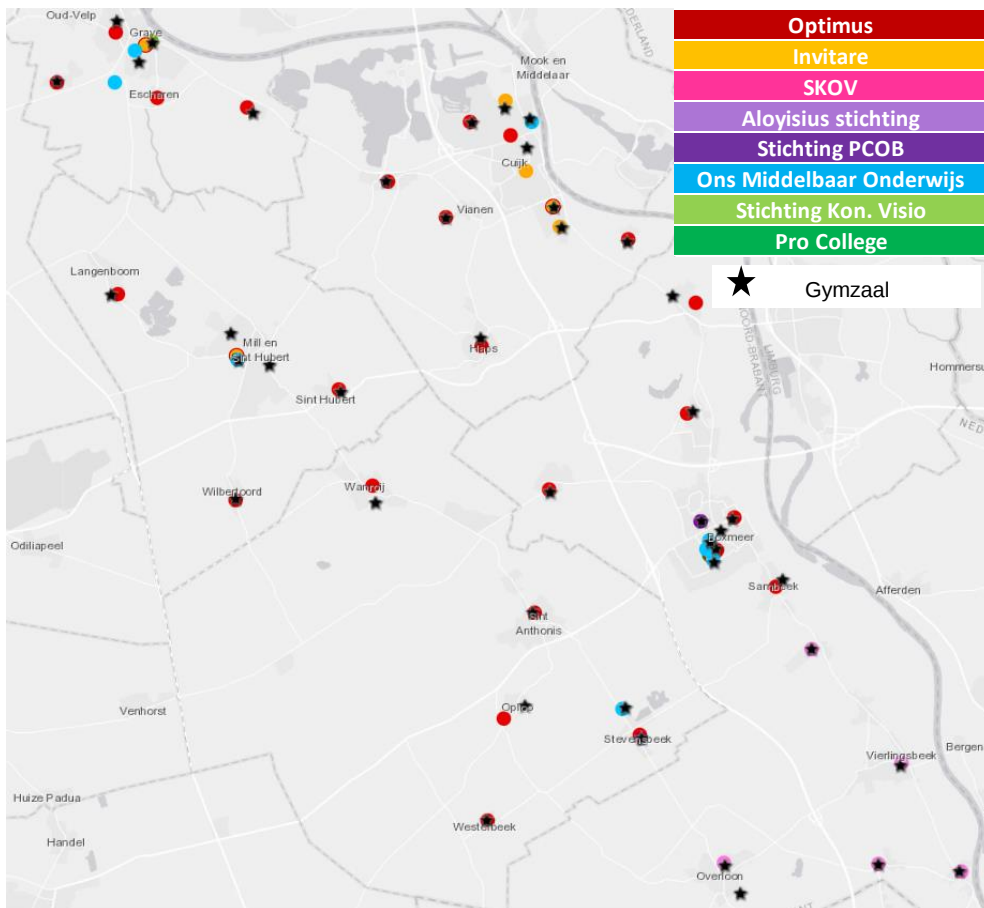
Schoolbestuur	Naam	Bouwjaar	Uitstraling x1	Bouwkundig x3	Veiligheid x1	B.Milieu x2	Exploitatie x2	Ondw.Staat x3	Advies ^	Schoolbestuur	Naam	Bouwjaar	Uitstraling x1	Bouwkundig x3	Veiligheid x1	B.Milieu x2	Exploitatie x2	Ondw.Staat x3	Advies ^
OMO	Merletcollege Velp	1938	5,5	4,0	6,0	5,5	4,0	4,0	54,5	Optimus	De Ester	1973	5,5	5,5	6,0	5,0	5,5	5,5	65,5
SKOV	Sint Annaschool	1929	6,0	4,0	5,5	5,5	4,0	4,0	54,5	OMO	Metameer Stevensbeek	1993	6,0	5,5	6,0	6,0	5,0	6,0	68,5
SKOV	Sint Antonius	1948	5,5	4,0	5,5	5,5	5,0	4,0	56,0	Invitare	't Startblok	2003	6,0	7,0	6,0	5,0	4,0	6,0	69,0
Optimus	Jenaplanschool De Lindekring	1931	5,5	4,0	6,0	5,0	4,0	5,0	56,5	Optimus	De Schare	1993	6,0	5,5	6,0	6,0	7,0	5,0	69,5
Optimus	't Stekske	1979	5,5	4,0	6,0	5,5	4,0	5,0	57,5	Optimus	De Regenboog	2001	5,5	6,0	6,0	5,0	6,0	6,0	69,5
Optimus	De Klimop (Wilbertoord)	1973	5,5	4,0	6,0	5,5	4,0	5,0	57,5	OMO	Merletcollege Grave	1998	7,0	6,0	6,0	5,0	6,0	6,0	71,0
Optimus	De Bolster (Bouwdeel 1)	1959	5,5	4,0	6,0	5,5	4,0	5,0	57,5	Pro College Regi...	Pro College Boxmeer	2011	7,0	7,0	6,0	5,5	4,0	6,0	71,0
OMO	Merletcollege Mill	1975	5,5	4,0	6,0	5,5	4,0	5,5	59,0	Optimus (penvoe...	Sint Jozef	2008	6,0	7,0	6,0	6,0	4,0	6,0	71,0
Optimus	De Zonnewijzer	1959	6,0	4,0	6,0	6,0	4,0	5,0	59,0	OMO	Elzendaalcollege	1952	7,0	6,0	6,0	6,0	7,0	5,0	72,0
Optimus	Pater Eymard	1941	7,0	4,0	6,0	6,0	5,0	4,0	59,0	OMO	Elzendaalcollege onderbouw	1978	7,0	5,5	6,0	6,0	7,0	5,5	72,0
Optimus	De Bongerd Gassel (Bouwdeel 1)	1961	6,0	4,0	6,0	5,0	5,0	5,0	59,0	Optimus	Matthias	1997	6,0	6,0	6,0	5,5	5,0	7,0	72,0
Optimus	De Bongerd Haps (Bouwdeel 1)	1955	6,0	4,0	6,0	6,0	4,0	5,0	59,0	Optimus	De Weijerwereld	2010	6,0	7,0	6,0	6,0	7,0	5,0	74,0
Optimus	De Bolster (Bouwdeel 2)	1973	5,5	4,0	6,0	5,5	4,0	5,5	59,0	Invitare (penvoe...	De Bonckert en De Bakelgeert	2006	7,0	7,0	6,0	7,0	5,0	6,0	76,0
SKOV	Sint-Jozef School	1949	5,5	4,0	5,5	7,0	4,0	5,0	60,0	Optimus (Gemee...	Kindcentrum Leander	2008	7,0	7,0	6,0	6,0	5,0	7,0	77,0
SKOV	Laurentiushof	1956	6,0	4,0	5,5	7,0	4,0	5,0	60,5	OMO	Metameer Boxmeer	2012	7,0	8,0	6,0	6,0	6,0	6,0	79,0
Optimus	SBO Palet	1977	6,0	4,0	6,0	5,5	5,0	5,5	61,5	Aloysius Stichting	De Korenaer	2010	7,0	7,0	6,0	7,0	5,0	7,0	79,0
Optimus	De Bongerd Gassel (Bouwdeel 2)	1993	5,5	5,5	6,0	5,0	5,0	5,0	63,0	OMO	Merletcollege Cuijk	2017	7,0	8,0	7,0	7,0	5,5	6,0	81,0
Optimus	De Bongerd Haps (Bouwdeel 2)	1989	5,5	5,0	6,0	6,0	4,0	5,5	63,0	Invitare (penvoe...	De Kameleon en De Lens	2013	7,0	8,0	7,0	7,0	5,5	6,0	81,0
Optimus	De Raamdonk & De Wegwijzer	1954	5,5	5,5	6,0	5,5	4,0	5,5	63,5	Invitare (penvoe...	Harlekijn en De Zevensprong	2018	7,0	8,0	7,0	6,0	5,0	7,0	81,0
Invitare	SBO De Wingerd	1995	6,0	6,0	6,0	6,0	4,0	5,0	65,0	Invitare (penvoe...	Hartenaas en De Sprankel	2019	7,0	8,0	7,0	6,0	5,5	7,0	82,0
										Stichting Koninkl...	Koninklijke Visio Onderwijs Grave	2015	7,0	8,0	6,0	6,0	8,0	6,0	83,0

5. Scenario's

Dit hoofdstuk omschrijft de voorkeursscenario's voor alle schoolgebouwen in de gemeente Land van Cuijk.

5.1. Algemene inleiding scenario's Scholenlandschap

In afbeelding 5.1 is het scholenlandschap van de gemeente te zien. De kleuren van de stipjes geven aan welke stichting/schoolbestuur het betreft.

Afbeelding 5.1: Scholenlandschap incl. gymzalen gemeente Land van Cuijk

Nieuwbouw en Renovatie

In overleg met de schoolbesturen en gemeente zijn in gezamenlijke sessies scenario's voor nieuwbouw en renovatie geformuleerd. Als basis daarvoor zijn de Quickscanscores en de ruimtetekorten en/of overschotten gebruikt. Er is in de sessies ook consequent aandacht geweest voor de wijze waarop de scenario's bijdragen aan de geformuleerde visie op onderwijs en onderwijshuisvesting waarbij met name de afstemming van vraag en aanbod een rol heeft gespeeld.

Om uiteindelijk invulling te geven aan de andere onderdelen van de visie dient in de fases na het IHP consequent aandacht te worden besteed aan kansen per project (en daarmee per kern) om de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting te realiseren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de vorming van Integrale Kindcentra, de afstemming van de schoolfunctie op de wijk/de kern, de relatie met overige maatschappelijke partners en/of het bedrijfsleven (zie ook hoofdstuk 8).

Ventilatie en verduurzaming (gasloos)

In overleg met de schoolbesturen en gemeente zijn in gezamenlijke sessies ook scenario's voor ventilatie en verduurzaming ontwikkeld. In deze paragraaf wordt toegelicht welke afspraken zijn gemaakt over het verbeteren van de ventilatie in schoolgebouwen en de transformatie naar een gasloos gebouw.

Bestuur	Schoollocatie
Invitare	t Startblok
OMO	Merletcollege Grave
OMO	Elzendaalcollege
Optimus	De Bongerd Haps
Optimus	De Regenboog
Optimus	De Klimop Wilbertoord
Optimus	De Bongerd Gassel
Optimus	De Raamdonk & Wegwijzer
Optimus	De Ester
PCOB	Jenaplan Kindcentrum
Optimus	Matthias
PRO	PRO College
Optimus	Bolster

Ventilatie

Voor veel scholen in de gemeente land van Cuijk (ruim 20 schoolgebouwen) geldt dat het binnenklimaat, en dan met name de ventilatie, niet op orde is. Dit betekent dat de CO₂-concentratie de grenswaarde van 1200ppm overschrijdt en dus niet voldoet aan Frisse Scholen Klasse C. Tijdens het proces van dit IHP is op een rij gezet over welke scholen het gaat, deze scholen zijn hiernaast opgesomd. De scholen die in de termijn 0 tot 5 jaar op de lijst voor levensduur verlengende renovatie of nieuwbouw staan, zijn hierin niet opgenomen.

Vanuit de Rijksoverheid is voor deze (landelijke) problematiek de subsidie Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen (SUVIS) in het leven geroepen. Voor alle scholen in

onderstaande lijst (en nog enkele andere scholen) is deze subsidie aangevraagd en toegekend. Beoogd was om de SUVIS subsidie in te zetten om het ventilatievraagstuk aan te pakken. De SUVIS subsidie werkt echter zo, dat de uitkering maximaal 30% van de totale kosten bedraagt, tot een maximum van:

- € 150.000 voor schoolgebouwen met minder dan 250 leerlingen
- € 210.000 voor schoolgebouwen met 250 – 500 leerlingen
- € 420.000 voor schoolgebouwen met 500 – 1000 leerlingen
- € 800.000 voor schoolgebouwen met 1000 – 2000 leerlingen

De benodigde investeringen om het ventilatiesysteem naar behoren te renoveren of aanbrengen zijn doorgaans zo hoog, dat de gemeente en schoolbesturen niet over de middelen beschikken om de 70% of meer te bekostigen.

De ambitie is dus groter dan wat financieel waargemaakt kan worden. Daarom is vanuit de gemeente Land van Cuijk de keuze gemaakt om alleen de scholen te renoveren op gebied van ventilatie waar het huidige ventilatiedebiet nul of nihil is. Dit betreft dus schoolgebouwen waar helemaal geen ventilatiesysteem aanwezig is. Met de betreffende schoolbesturen zal de gemeente afspraken gaan maken over de verdeling van de kosten. Het betreft: Matthias, De Waai, Merletcollege Grave en een deel van het Elzendaalcollege.

Voor de overige schoolgebouwen geldt dat er geen separaat budget beschikbaar wordt gesteld vanuit de gemeente om het ventilatievraagstuk op te lossen. Omdat de schoolbesturen deze kosten zelf ook niet kunnen dragen, betekent dit dat de toegekende subsidiegelden niet kunnen worden ingezet en teruggestort zullen worden naar het Rijk.

Verduurzamen (Gasloos)

De landelijke en lokale klimaatambities in combinatie met de sterk gestegen gasprijzen zijn de aanleiding geweest om in dit IHP proces ook te spreken over de transformatie van gebouwen naar een gasloze installatie. Voor de schoolgebouwen die niet binnen een termijn van 20 jaar in aanmerking komen voor levensduur verlengende renovatie of vervanging is dit vastgelegd in het scenario 'huisvesting verduurzamen' (zie 5.4). Voor scholen die in de termijn 10 – 20 jaar gerenoveerd of vervangen worden wordt ook de nadrukkelijke wens benoemd om bij een natuurlijk vervangingsmoment bij groot onderhoud de verwarmingsinstallatie te vervangen voor een gasloze installatie. E.e.a. is inzichtelijk gemaakt in paragraaf 6.5 van de financiële vertaling. Voor de

schoolgebouwen die binnen een termijn van 10 jaar worden vervangen of gerenoveerd staat de investering voor een gasloze installatie niet in verhouding tot de gebruiksduur, deze schoolgebouwen worden niet meer gasloos gemaakt.

De mogelijke scenario's

Tijdens de werkgroep scenario's is bepaald wat de scenario's kunnen zijn voor een schoolgebouw. De gezamenlijk vastgestelde mogelijkheden zijn:

1. Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie

- Termijn 0 – 5 jaar
- Termijn 5 – 10 jaar
- Termijn 10 – 20 jaar

2. Huisvesting verduurzamen (gasloos)

Dit scenario wordt gekozen voor schoolgebouwen waar de komende 20 jaar geen nieuwbouw of levensduur verlengend renovatievraagstuk ligt. Vanwege het klimaatakkoord (95% van de huisvesting energieneutraal in 2050) zullen deze gebouwen een gasloze installatie moeten krijgen. Het scenario 'huisvesting verduurzamen' houdt in dat de huisvesting in de huidige staat wordt gehandhaafd, maar dat er nog wel een verduurzamingsslag nodig is vóór 2050. Deze verduurzamingsslag houdt onder andere in dat de verwarmingsinstallatie wordt vervangen door een gasloze installatie. In veel gevallen betekent dit een vrij ingrijpende verbouwing. Het meegaan in de klimaattransitie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van besturen en gemeente.

- Termijn: in afstemming tussen betreffende schoolbesturen en de gemeente zal dit scenario worden uitgevoerd op een moment dat het gecombineerd kan worden met een natuurlijk vervangingsmoment. Dit om kapitaalvernietiging te voorkomen.
- Een dilemma binnen dit scenario is het al dan niet betrekken van scholen die binnen 10 tot 20 jaar vervangen worden. Indien zich voor deze scholen op korte termijn een natuurlijk vervangingsmoment aandient, kan het aantrekkelijk zijn om ook de installaties te vervangen voor een gasloze installatie. Het dilemma is dat deze gebouwen naar verwachting geen twintig jaar meer blijven staan, waardoor de investering in een gasloze installatie in verhouding een grote investering is. Afhankelijk van hoe ingrijpend de ombouw naar een gasloos gebouw zou zijn en of de school voor- of achterin de vervangingstermijn van 10

tot 20 jaar zit, wordt hier overleg over gevoerd tussen gemeente en schoolbesturen.

3. Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikkingen vanuit voormalige gemeenten

Dit scenario wordt aangegeven wanneer een er reeds in het verleden een raadsbesluit is genomen of een beschikking is afgegeven voor een voorziening in de huisvesting door een voormalige gemeente. Er is afgesproken dat waar dit aan de orde is, de besluiten of beschikkingen in het voorliggend IHP worden overgenomen.

Toekomstgericht: alternatieven onderzoeken

Met name voor scholen in de kleinere dorpskernen is vanuit de schoolbesturen en gemeente geconstateerd dat traditioneel realiseren van nieuwbouw niet per definitie het best passende scenario is. Voor deze scholen, waarbij niet met zekerheid te zeggen is dat deze nog de volledige levensduur van het nieuwe gebouw bestaansrecht hebben, willen schoolbesturen en gemeente ook alternatieve scenario's voor nieuwbouw verkennen. Voorbeelden zijn het realiseren van klaslokalen als onderdeel van een gemeenschapsvoorziening of het realiseren van schoolwoningen. Ook is het realiseren van semi-permanente huisvesting (bijvoorbeeld met een levensduur van 20 jaar) of het samenvoegen of verplaatsen van schoolvestigingen denkbaar. Hiermee is de investering die in de huisvesting wordt gedaan ook beter voorbereid op de toekomst. Voor de scholen waarbij die van toepassing is, is vermeld dat 'alternatieve scenario's worden verkend'.

Leeswijzer omschrijving scenario's

In de volgende paragrafen is per deelgebied in de gemeente Land van Cuijk omschreven wat de aandachtspunten van de PO scholen zijn en welke scenario's zijn geformuleerd. De VO scholen zijn niet per kern, maar regionaal op de kaart weergegeven. Op de kaart is steeds aangegeven waar welke scholen gelegen zijn. Per school is op de kaart aangegeven wat het aantal leerlingen nu en in de toekomst is en welke ruimtevrage hierbij hoort. Dit wordt vergeleken met de beschikbare ruimte om in beeld te brengen wat het ruimtetekort- of overschot is. De afbeelding op de volgende pagina laat zien welke informatie per school in de geschreven tekst verstrekt wordt.

- A) Algemene omschrijving van de school.
- B) De aandachtspunten op het gebied van huisvesting en/of exploitatie.

- C) Een omschrijving van het voorkeursscenario (één van de in paragraaf 1,4 omschreven scenario's). Eventueel worden er ook alternatieve scenario's genoemd. In het voorbeeld is dat aan de orde, wat betekent dat er bij de verdere uitwerking van dit project (zodra de voorbereiding van start gaat) wordt verkend welke alternatieve scenario's buiten het bouwen van een regulier schoolgebouw mogelijk zijn.
- D) De termijn waarbinnen het voorkeursscenario moet zijn uitgevoerd.

Voorbeeldschool

- A Deze school is in 2012 gerenoveerd. Het is een kleine school met een stabiel leerlingaantal.
- B Aandachtspunten: Ruimteoverschot, ventilatie en duurzaamheid.
- C Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Alternatieven verkennen.
- D Termijn: 10 tot 20 jaar.

5.2. Scenario's Primair onderwijs incl. SBO

Scenario's Grave en omgeving

Optimus: De Raamdonk en De Wegwijzer

Het gebouw is in 2015 levensduur verlengend gerenoveerd.

Aandachtspunten: Ruimteoverschot, ventilatie en verduurzaamings.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Termijn: 10 tot 20 jaar.

Invitare en Optimus: Hartenaas en De Sprankel

Aandachtspunten: Ruimteoverschot.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen

Termijn: 20 jaar en verder

Optimus: De Ester

Aandachtspunten: Ruimteoverschot, ventilatie en duurzaamheid.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Termijn: 10 tot 20 jaar.

Optimus: De Bongerd Gassel

Aandachtspunten: Ventilatie

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Termijn: 10 tot 20 jaar.

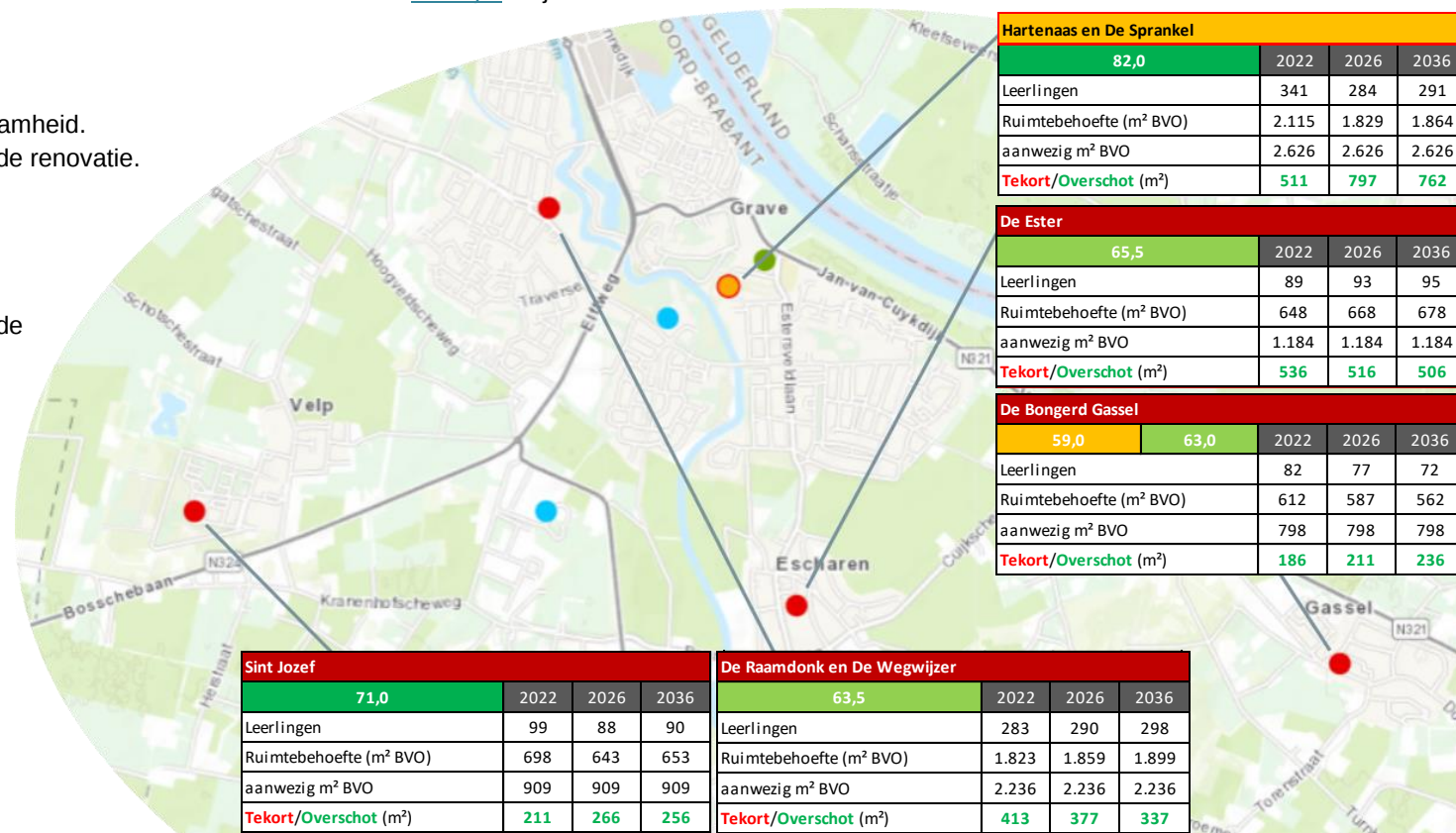
Optimus: Sint Jozef Velp

Omdat hier veel kinderen van asielzoekers onderwijs volgen is het lastig om leerlingaantallen te voorspellen. Er is genoeg ruimte in het gebouw om de fluctuatie in leerlingaantallen op te vangen. Er is sprake van een terugloop van het aantal 'reguliere' leerlingen op deze locatie. Het aantal AZC leerlingen fluctueert per periode, laat een groei zien, maar is ook lastiger voorspelbaar. Doorontwikkeling zal plaatsvinden naar een expertisecentrum voor NT2 (Nederlands als tweede taal) onderwijs. Verder ontwikkelt Optimus toekomstscenario's voor de school passend bij de van toepassing zijnde twee verschillende inspectiekaders (regulier en NT2) en de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

Aandachtspunten: Terugloop aantal reguliere leerlingen.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen

Termijn: 20 jaar en verder

Scenario's Cuijk en omgeving (1/2)

Optimus: De Waai I en II

Aandachtspunten: Ruimtetekort (functionele ruimte is beperkt, er staan nu vier noodlokalen), ventilatie (in het oudere bouwdeel) en duurzaamheid.

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: Er is een beschikking voor permanente uitbreiding.

Voorkeursscenario: Optimus zou de reeds toegezegde plannen willen uitbreiden door diverse financiële middelen bij elkaar te brengen (SUVIS, Optimus, gemeente) voor een integrale aanpak. De voorkeur is om dan beide gebouwen middels verbouwing en uitbreiding aan elkaar te verbinden en de gebouwen gasloos te maken. De verbouwing en uitbreiding zouden het functioneel ruimtetekort kunnen oplossen.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Optimus: De Regenboog

Optimus is momenteel aan het verkennen hoe invulling kan worden gegeven aan het ruimteoverschot.

Aandachtspunten: Ruimteoverschot en ventilatie.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen

Termijn: 20 jaar en verder.

Optimus: Dr. Jan de Quay & Akkerwinde

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: De locatiestudie naar nieuwbouw, waarbij de twee scholen worden geclusterd op één plek, loopt momenteel. Het budget voor de nieuwbouw is nog niet toegekend, maar toekenning is wel evident.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Optimus: De Bongerd Haps

Aandachtspunten: Er zijn twee lokalen die niet over ventilatie beschikken.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

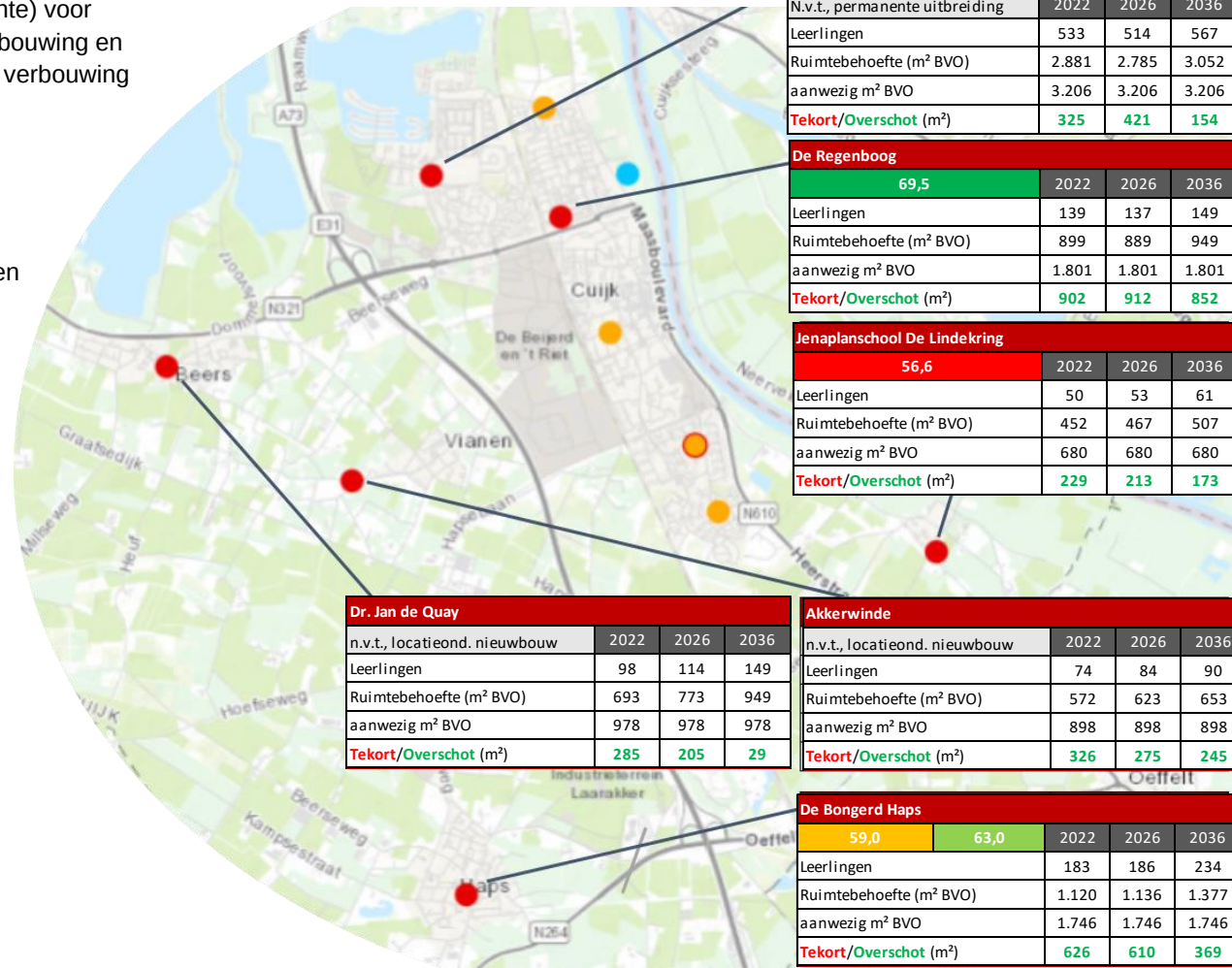
Termijn: 10 tot 20 jaar.

Optimus: Lindekring

Aandachtspunten: Het huidige aantal leerlingen is laag maar wel stabiel. Er vindt verkenning plaats over mogelijke groeiscenario's richting de toekomst. Samenhangend met deze verkenning dient bepaald te worden wat het gewenste scenario is qua gebouw.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw, levensduur verlengende renovatie en alternatieven verkennen.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Scenario's Cuijk en omgeving (2/2)

Invitare: 't Startblok

Aandachtspunten: Ventilatie en duurzaamheid.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Termijn: 10 tot 20 jaar.

Invitare: De Nienekes

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: Nieuwbouw. Voorbereidingskrediet voor nieuwbouw is verstrekt. Overige kredieten moeten nog beschikbaar komen.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Invitare en Optimus: Harlekijn en De Zevensprong

Aandachtspunten: Beperkte ruimte, de twee scholen zijn krap in dit gebouw gehuisvest. Leerling prognoses laten een daling zien.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen (waar mogelijk).

Termijn: 20 jaar en verder

Invitare: SBO De Wingerd

Er zit ook een nevenvestiging van SO (Punt Speciaal) in dit gebouw. Hier zijn formele afspraken over gemaakt. Het gebouw is beperkt gerenoveerd.

Aandachtspunten: Exploitatie/duurzaamheid.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

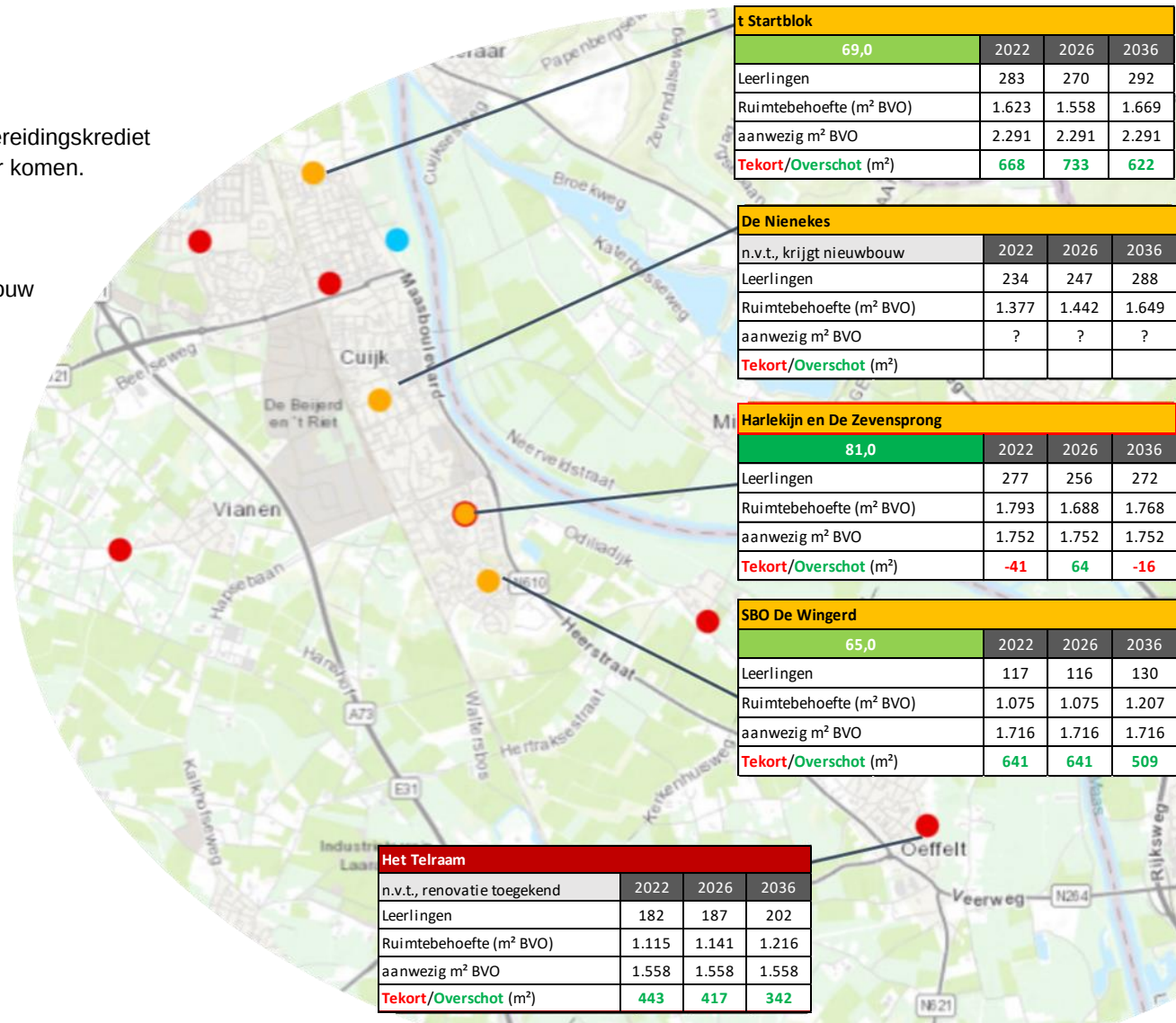
Termijn: 10 tot 20 jaar.

Optimus: Het Telraam

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: Levensduur verlengende renovatie toegekend, incl. v erduurzaming en ventilatie.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Mill, Sint Hubert en omgeving

Optimus - 't Stekske

Op verschillende tafels heeft overleg plaatsgevonden over fase 1B van het Dorpsplan Langenboom. Dit plan ziet toe op verplaatsing van de dorpskern, waaronder alle sport- en gymvoorzieningen. Pleidooi van het schoolbestuur is om de school mee te laten verhuizen naar de nieuwe locatie zodat het educatiehart verbonden blijft met het dorps- en sporthart. Nieuwbouw of renovatie op de bestaande locatie heeft niet de voorkeur van dorpen van Optimus. Bovendien betekent dit dat de gymvoorziening dan niet meer nabij is.

Aandachtspunten: Ruimteoverschot, ventilatie en duurzaamheid.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw op een nieuwe locatie, als onderdeel van het dorpsplan.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Termijn hangt af van goedkeuring en uitvoering dorpsplan deel. Voorwaarde is dat hierin synergie in planvorming kan worden behaald.

Invitare en Optimus: De Kameleon en De Lens

Aandachtspunten: Ruimteoverschot.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder.

Optimus: De Schare

Aandachtspunten: Ruimteoverschot.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder

Optimus: De Klimop Wilbertoord

Aandachtspunten: Ventilatie en duurzaamheid.

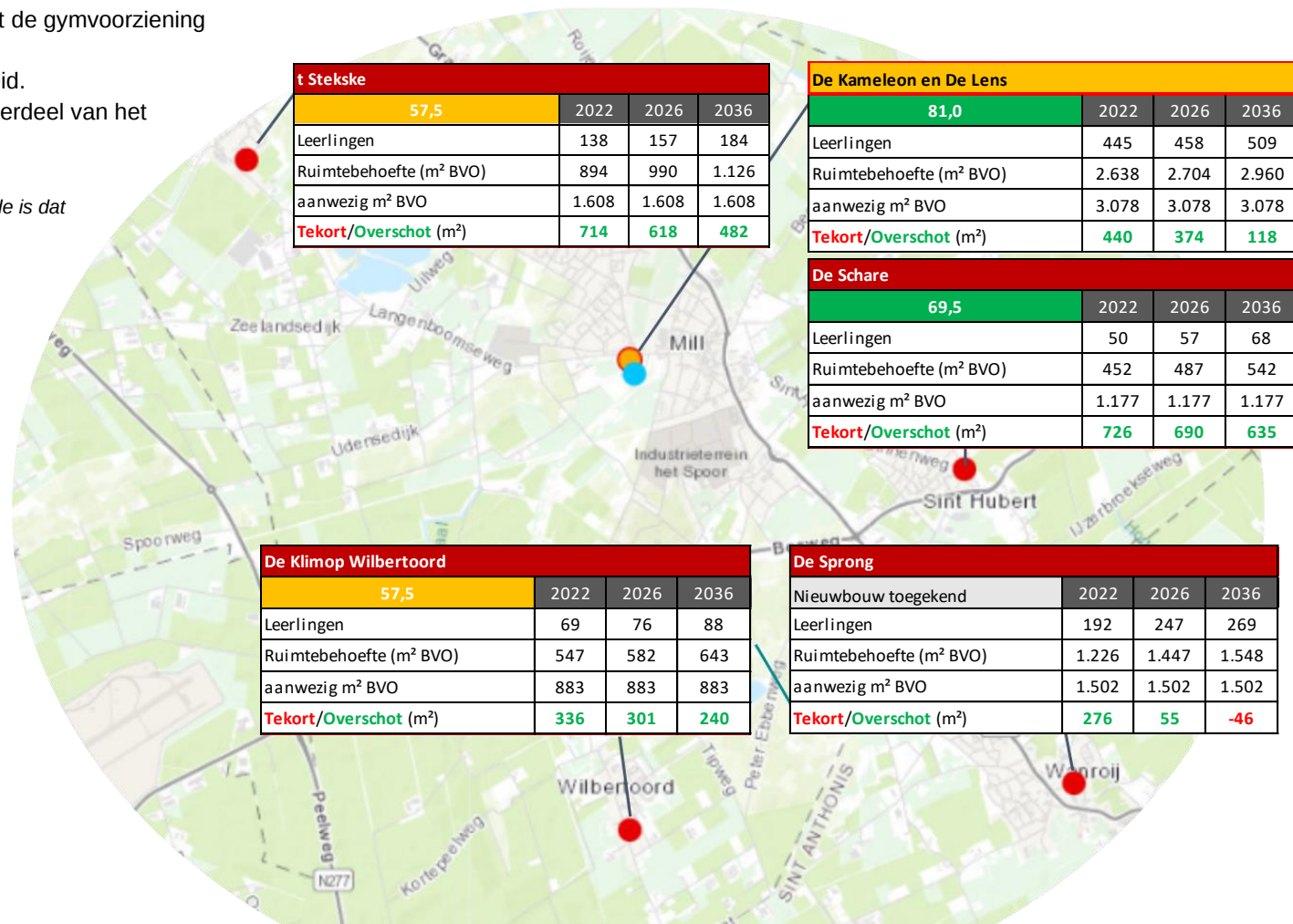
Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Alternatieven verkennen.

Termijn: 5 tot 10 jaar.

Optimus: De Sprong

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: De gemeente heeft besluit genomen om te komen tot nieuwbouw.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Boxmeer en omgeving

PCOB: Jenaplanschool De Peppels/De Canadas

Aandachtspunten: Het is onzeker of de renovatie voldoende levensduur verlengend is zodat het gebouw weer 20 jaar in stand kan worden gehouden. Dit dient bij een herijking van het IHP geëvalueerd te worden.

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: Uitbreiding, verbetering ventilatie en verduurzaming.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Optimus: Onze Bouwsteen

In uitvoering: Levensduur verlengende renovatie nu in uitvoering.

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Optimus: Klimop Rijkevoort

Toegezegd vorige gemeenten: Levensduur verlengende renovatie.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Optimus: De Weijerwereld

Aandachtspunten: Er is sprake van een structureel ruimtetekort om de leerlingen van de Weijerwereld en de kinderopvang De Dag Door te huisvesten.

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: Er wordt één lokaal (tijdelijke unit) gerealiseerd. Een structurele uitbreiding is toegezegd, de capaciteit wordt bepaald o.b.v. de nieuwe leerling prognoses. Daarnaast is Optimus verzocht een onderzoek te starten naar de ruimtelijke mogelijkheden voor deze structurele uitbreiding.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Optimus: SBO Palet

Aandachtspunten: Ruimteoverschot, ventilatie en duurzaamheid

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Hierbij worden ook alternatieven onderzocht, zoals mogelijkheid inhuizen (incl. uitbreiding) bij nabijgelegen school. Dit vraagt aandacht voor verkeerssituatie.

Termijn: 0 tot 5 jaar (i.v.m. omvang ruimteoverschot).

Invitare en Optimus: De Bonckert en de Bakelgeert

Aandachtspunten: Ruimteoverschot. Verkenning mogelijkheden verhuur loopt.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

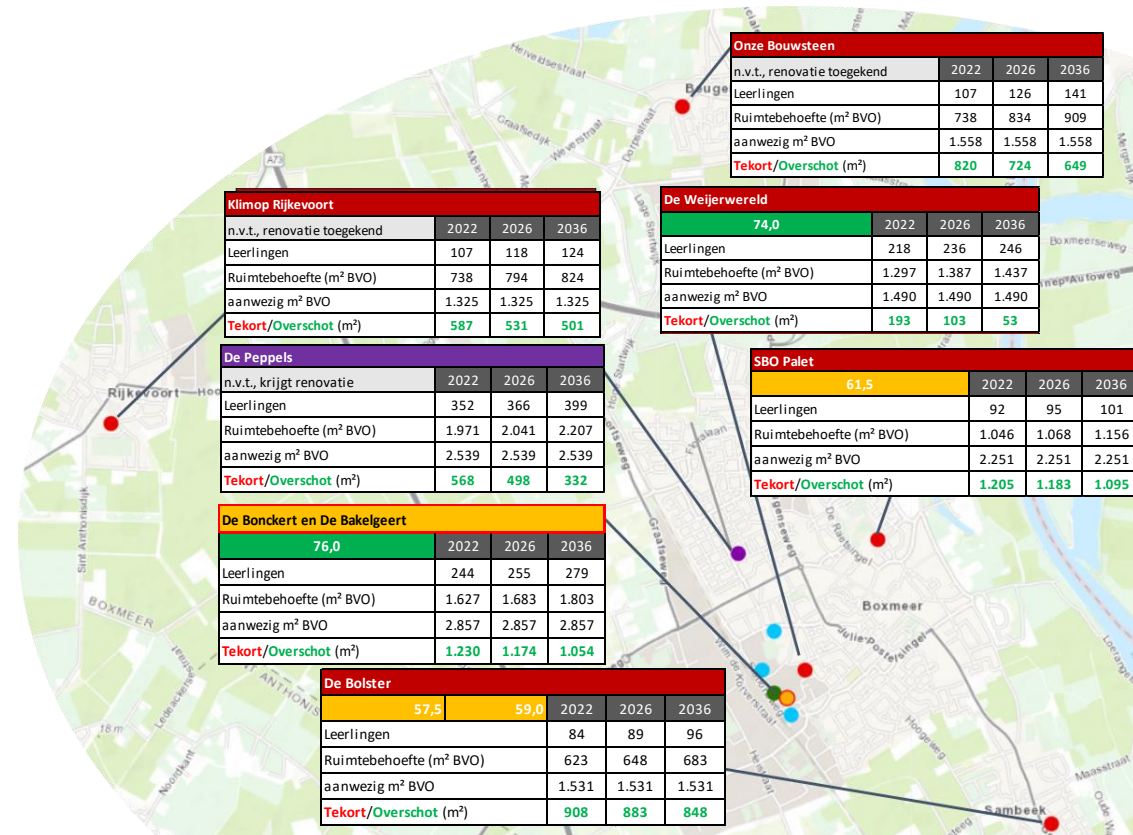
Termijn: 20 jaar en verder.

Optimus: De Bolster

Aandachtspunten: Ruimteoverschot.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Termijn: 5 tot 10 jaar

Sint Anthonis, Stevensbeek en omgeving

Optimus - Kindcentrum Leander

Aandachtspunten: Geen

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder.

Optimus - Matthias

Aandachtspunten: Ventilatie en duurzaamheid.

Toezeggingen vorige gemeenten: Er is een intentieverklaring gegeven door de gemeente om op basis van cofinanciering het ventilatievraagstuk op te lossen. Hier is nog geen budget aan gekoppeld.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Scenario 2, langere termijn: Huisvesting verduurzamen

Optimus - De Zonnewijzer

Aandachtspunten: Schoolbestuur verwacht niet dat de krimp in leerlingaantallen zal doorzetten, o.b.v. de prognoses zien we deze krimp wel.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Alternatieven verkennen.

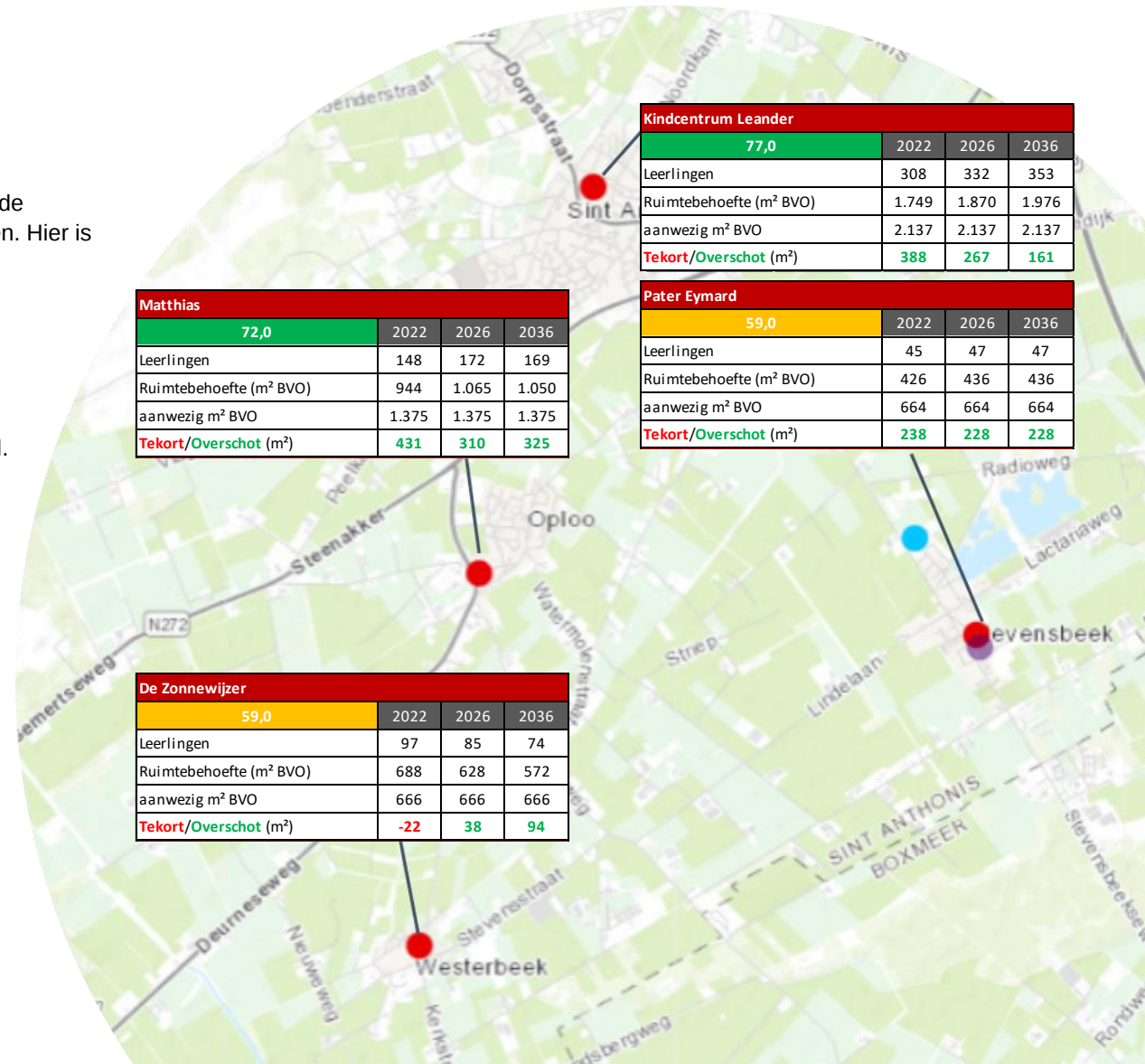
Termijn: 5 tot 10 jaar.

Optimus - Pater Eymard

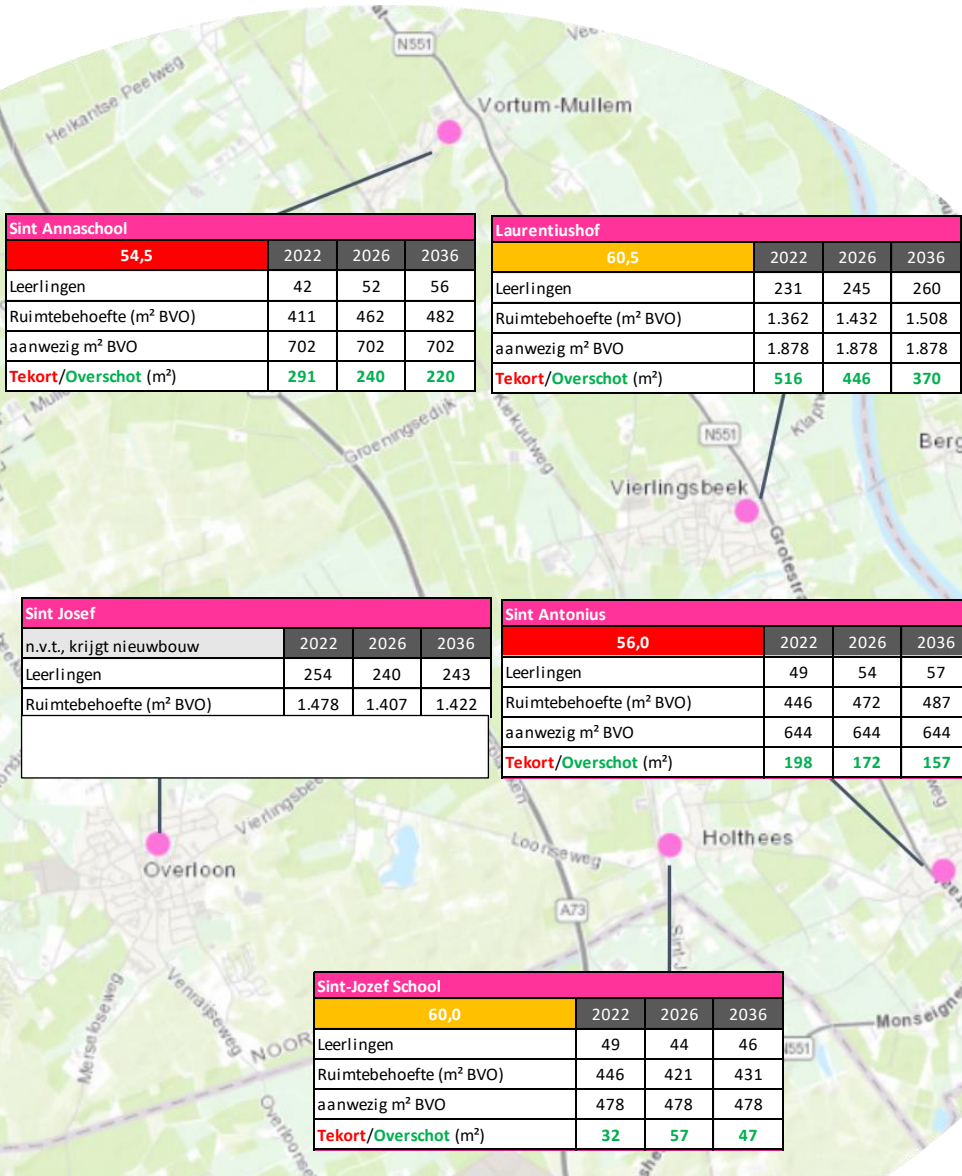
Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie.

Alternatieve scenario's verkennen. Ook kan een eventuele combinatie of samenwerking tussen de kernen Stevensbeek, Westerbeek en De Rips worden verkend.

Termijn: 5 tot 10 jaar.

Overloon en omgeving – Primair Onderwijs

SKOV - Sint Annaschool

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie, alternatieven verkennen.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Sint Jozef Overloon

Genomen raadsbesluiten / afgegeven beschikking: Nieuwbouw in de vorm van een IKC met kinderopvang.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

SKOV - Laurentiushof

De vorming van een IKC is de uitdrukkelijke wens van SKOV, kinderopvang en ouders. Het huidige gebouw is niet groot genoeg voor huisvesting van kinderopvang.

Uitbreidingsmogelijkheden op het kavel zijn beperkt. Er zal ook worden verkend of aansluiting bij de MFA ontwikkeling in het dorp in de toekomst mogelijk is.

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie, met kinderopvang en evt. aansluiting bij MFA

Termijn: 5 tot 10 jaar

Indien de MFA ontwikkeling in het dorp eerder dan deze termijn wordt goedgekeurd en uitgevoerd, dan bestaat de mogelijkheid dat de school ook eerder dan deze termijn wordt vervangen en verplaatst. Voorwaarde is dat hierin synergie in planvorming kan worden behaald.

SKOV - Sint Antonius

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie, alternatieven verkennen.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

SKOV - Sint-Jozef Holthees

Voorkeursscenario: Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie, alternatieven verkennen.

Termijn: 5 tot 10 jaar.

5.3. Scenario's voortgezet onderwijs incl. VSO

GRAVE

Merletcollege Velp				
54,5	2022	2026	2036	
Leerlingen	175	165	152	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	1.082	1.019	939	
aanwezig m² BVO	763	763	763	
Tekort/Overschot (m²)	-319	-256	-176	

Merletcollege Grave				
71,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	529	524	488	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	4.416	4.375	4.074	
aanwezig m² BVO	7.299	7.299	7.299	
Tekort/Overschot (m²)	2.883	2.924	3.225	

Koninklijke Visio Onderwijs Grave				
82,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	106	103	105	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	1.975	1.938	1.963	
aanwezig m² BVO	3.618	3.618	3.618	
Tekort/Overschot (m²)	1.643	1.680	1.655	

CUIJK

Merletcollege Cuijk				
81,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	979	1.213	1.208	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	7.179	8.895	8.858	
aanwezig m² BVO	7.671	7.671	7.671	
Tekort/Overschot (m²)	492	-1.224	-1.187	

BOXMEER

Metameer Boxmeer				
79,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	1.045	1.037	1.017	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	8.642	8.576	8.411	
aanwezig m² BVO	5.350	5.350	5.350	
Tekort/Overschot (m²)	-3.292	-3.226	-3.061	

Elzendaalcollege				
72,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	1.680	1.488	1.470	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	10.861	9.620	9.503	
aanwezig m² BVO	10.359	10.359	10.359	
Tekort/Overschot (m²)	-502	739	856	

PRO College				
71,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	119	110	108	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	1.765	1.632	1.602	
aanwezig m² BVO	1.585	1.585	1.585	
Tekort/Overschot (m²)	-180	-47	-17	

MILL

Merletcollege Mill				
59,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	404	282	284	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	4.188	2.923	2.944	
aanwezig m² BVO	6.026	6.026	6.026	
Tekort/Overschot (m²)	1.838	3.103	3.082	

STEVENSBEK

Metameer Stevensbeek				
68,5	2022	2026	2036	
Leerlingen	720	510	498	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	7.651	5.419	5.292	
aanwezig m² BVO	9.726	9.726	9.726	
Tekort/Overschot (m²)	2.075	4.307	4.434	

De Korenaer				
79,0	2022	2026	2036	
Leerlingen	98	92	90	
Ruimtebehoefte (m² BVO)	1.541	1.480	1.468	
aanwezig m² BVO	1.983	1.983	1.983	
Tekort/Overschot (m²)	442	503	515	

Op deze pagina zijn alle V(S)O scholen in de gemeente Land van Cuijk weergegeven. In het vervolg van deze paragraaf wordt per school de situatie en het voorkeursscenario omschreven. De scenario's hangen onderling sterk samen, deze verbanden worden in de aandachtspunten benoemd.

De ruimtebehoefte berekeningen zijn gebaseerd op de verdeling van leerlingen en onderwijsniveaus zoals deze in huidige situatie is. Er zijn wel ambities om bijvoorbeeld de indeling van de profielen in het VMBO te wijzigen of een Vakhavo toe te voegen aan Merlet College Cuijk. Er kunnen bij het uitwerken van de scenario's in haalbaarheidsstudies wijzigingen ontstaan die op dat moment worden verder worden uitgewerkt.

Koninklijke Visio Onderwijs Grave

Het gebouw is nieuw, modern en functioneert naar tevredenheid.

Aandachtspunten: Er is sprake van een ruimteoverschot.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder.

OMO: Merletcollege Mill

Merletcollege Mill is een vmbo locatie. Hier worden alle niveaus van het vmbo aangeboden en een onderbouw havo.

Aandachtspunten:

- Om het aanbod van alle vmbo niveaus en een onderbouw havo in de exploitatie rendabel te maken zijn er genoeg leerlingen nodig. De instroom van Merletcollege Mill zou niet onder de 100 leerlingen per jaar mogen zakken, om te voorkomen dat de exploitatie van de locatie onder druk komt te staan. De instroom in 2021 was echter 83 leerlingen, in 2022 65 leerlingen en daarmee dus ruim onder de 100. De school zakt hierdoor in de komende jaren snel richting de wettelijke opheffingsnorm van 260 leerlingen. Het realiseren van een betaalbaar onderwijsaanbod is hierdoor niet meer mogelijk. Zonder ingrijpen in het regionale onderwijslandschap, gaat er onderwijsaanbod verloren.
- De Quickscanscore van Merletcollege Mill laat zien dat er op termijn 5 tot 10 jaar een nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie nodig is. De urgentie voor dit schoolgebouw is hoger dan de quickscan laat zien. De bouwkundige staat scoort de bodemwaarde (4), maar eerder onderzoek (Advies instandhouding Merletcollege Mill d.d. 1 juli 2019) heeft aangetoond dat vanwege de specifieke situatie van dit gebouw aanvullende forse ingrepen benodigd zijn. Dit is mede het gevolg van de ligging onder de aanvliegroute van vliegbasis Volkel. De benodigde renovatie of nieuwbouw is in de afgelopen jaren, mede door de regionale ontwikkelingen, uitgesteld.

Mogelijk scenario

De drie regionale VO scholen (Merletcollege Mill, Grave en Cuijk) streven ernaar om het onderwijslandschap toekomstbestendig in te richten. Een mogelijk scenario is het onderwijsaanbod van Merletcollege Mill naar Cuijk en Grave te verplaatsen. Hierdoor ontstaan daar levensvatbare scholen met voldoende leerlingen en een breed onderwijsaanbod. Een deel van de leerlingen gaat dan naar Cuijk en een deel naar

Grave. Op deze wijze worden belangrijke praktijkprofielen voor de regio behouden, in het noordelijke deel van het Land van Cuijk. De verwachting is dat er ca. 200 leerlingen uit Mill naar Cuijk zullen gaan en 100 leerlingen naar Grave. Hiervan wordt in dit IHP uitgegaan.

Voorkeursscenario: verplaatsing van Merletcollege Mill naar Cuijk en Grave, in de vorm van aanpassingen en aanbouw bij de twee betreffende schoolgebouwen.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Versterking praktijkaanbod

OMO ziet kansen om het praktijkaanbod te versterken en zoekt daarnaast naar mogelijkheden voor samenwerking met Technopromo, Vakcollege Techniek en het mbo. Op dit moment zijn er geen verdiepende praktijkprofielen in het noordelijke deel van de gemeente Land van Cuijk. Door het clusteren van leerlingen in Cuijk en Grave is het weer mogelijk om op een betaalbare manier ook andere praktijkprofielen te realiseren. Hiervoor zijn wel extra vierkante meters nodig om de benodigde voorzieningen in het praktijkonderwijs te realiseren. In de financiële doorrekening van dit IHP zijn deze praktijkvoorzieningen nog niet opgenomen. Nader onderzoek is benodigd om vast te stellen wat de precieze ruimtevraag is. In bijlage 3, *toekomstbestendig onderwijslandschap VO in Land van Cuijk en Maasduinen*, staat de ambitie van het VO om te komen tot een sterk onderwijslandschap, nader omschreven.

OMO: Merletcollege Grave

Er zijn geen programmatische veranderingen in de huisvesting voorzien, anders dan voortvloeiend uit het mogelijke scenario verplaatsen van Mill.

Aandachtspunten:

- Ventilatie en duurzaamheid
- De ervaring van de school is dat de huidige gymvoorziening niet voldoet niet op het gebied van gezondheid, ventilatie en beheer. Vervolgonderzoek zal moeten uitwijzen op welke termijn renovatie/vervanging van de gymvoorziening nodig is. Een mogelijkheid ter overweging is om een gymvoorziening op het kavel van Merletcollege Grave te situeren.
- Er is een ruimteoverschot. Momenteel loopt er een verkenning naar wat er met deze ruimte kan worden gedaan (bv. verhuur aan derden).
- Indien voor de huisvesting in Mill wordt gekozen voor het scenario dat de school wordt verplaatst, is het te verwachten dat een deel van de leerlingen dat nu voor Mill kiest, naar Grave gaat. Dit is van invloed op de capaciteit van het gebouw van Merletcollege Grave, zowel voor onderwijshuisvesting als gymvoorziening.

Scenario verplaatsen Mill: Bij verplaatsing van Merletcollege Mill zullen de nodige aanpassingen in Grave moeten worden voorzien t.b.v. de toestroom uit Mill en omgeving. Er wordt uitgegaan van een toestroom van 100 leerlingen uit Mill.

Termijn: 0 tot 5 jaar.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder.

OMO: Merletcollege Velp

Het Merletcollege Velp is een school voor vluchtelingenonderwijs (eerste opvang anderstaligen en internationale schakelklas).

Aandachtspunten:

- Er is momenteel sprake van een ruimtekort.
- Huisvesting is zeer slecht. Er is geen flexibiliteit, en het binnenklimaat en de bouwkundige kwaliteit zijn slecht. Urgentie voor verbetering is hoog.
- Het gebouw wordt gehuurd van een ontwikkelaar, dit is geen prettige constructie.
- Zeker voor de komende 10 jaar is een structurele voorziening voor vluchtelingenonderwijs benodigd. De vraag is altijd aanwezig, het verloop in leerlingen is wel hoog.

De huidige locatie heeft wel een meerwaarde, dichtbij het AZC en COA.

Voorkeursscenario: Een (tijdelijke) passende huisvesting elders, danwel de huidige locatie volledig opknappen zodat deze voldoet aan de eisen (binnenklimaat, bouwkundig en flexibiliteit). Eén plek waar deze doelgroep kan worden opgevangen. Eén plek van waaruit leerlingen kunnen doorstromen naar het regulier onderwijs. De locatie dient flexibel te zijn, in de directe nabijheid van het AZC.

Andere besproken scenario's:

- De leerlingen inhuizen bij het Merletcollege Grave. Dit scenario is niet werkbaar, hier heeft OMO negatieve ervaringen mee vanuit het verleden.

Termijn: 0 – 5 jaar

OMO: Merletcollege Cuijk

De school beschikt over nieuwbouw voor 1000 leerlingen.

Aandachtspunten: De huisvesting van Merletcollege Cuijk is doorgedecentraliseerd. De leerlingaantallen nemen toe. Merletcollege Cuijk is een brede scholengemeenschap vmbo, havo, vwo. Er zijn in het schooljaar 22/23 ca. 1100 leerlingen, waardoor tijdelijke

huisvesting nu al nodig is. De prognose van Pronexus (2022) voorspelt een groei in schooljaar 23/24 naar ca. 1150 leerlingen en in schooljaar 24/25 naar ca. 1200 leerlingen. Deze groei komt eerder dan verwacht en de urgentie voor uitbreiding van het schoolgebouw is hoog. Voor een brede scholengemeenschap is 1.400 leerlingen optimaal om een breed onderwijsaanbod betaalbaar te organiseren. Met het huidige aantal leerlingen is de exploitatie van deze locatie niet toereikend. Merletcollege Cuijk en Merletcollege Mill hebben daarom elkaar nodig voor een gezonde exploitatie. Het scenario van Merletcollege Cuijk hangt mede daarom samen met het scenario van Merletcollege Mill. Bij het verplaatsen van Mill naar Grave en Cuijk, ontstaat er ook voor Cuijk een betaalbare onderwijslocatie met een breed onderwijsaanbod.

Voorkeursscenario: uitbreiding t.b.v. toename leerlingaantallen en toestroom uit Mill. Er wordt uitgegaan van een toestroom van 200 leerlingen uit Mill.

Termijn: 0 tot 5 jaar

OMO: Elzendaalcollege (beide locaties)

Aandachtspunten:

- Ruimtekort. Momenteel wordt dit opgelost met noodlokalen. Deze noodlokalen hebben geen vergunning meer en zijn van zeer slechte kwaliteit.
- Beide gebouwen zijn gerenoveerd, maar deze zijn vooral bouwkundig/bouwtechnisch gerenoveerd. Functioneel zijn er geen verbeteringen gedaan.

OMO: Metameer Boxmeer

Aandachtspunten:

- Er is een heel groot ruimtekort, waarvan de afgelopen 15 jaar een groot deel met noodlokalen en huur is opgelost. De noodlokalen hebben een vergunning tot 2025, deze kan niet worden verlengd.
- Er worden vanwege het ruimtekort op een externe locatie gymzalen gehuurd.

OMO: Metameer Stevensbeek

Aandachtspunten:

- Metameer Stevensbeek heeft te weinig leerlingen om de exploitatie van een brede schoolgemeenschap in stand te houden. Bovendien zit het leerlingaantal ruim onder de wettelijke opheffingsnorm. Om de exploitatie in stand te houden zijn 1.400 leerlingen optimaal, in oktober 2021 telde de VO school 720 leerlingen (inclusief

ISK). Dit aantal daalt volgens de prognose van Pronexus (2022) binnen vijf jaar naar ca. 500 leerlingen.

- Het realiseren van een betaalbaar onderwijsaanbod is in de nabije toekomst niet meer mogelijk. Om kwalitatief onderwijs te kunnen bieden is het bovendien belangrijk dat de instroom hoog genoeg blijft. Hiervoor is een instroom van minimaal 300 leerlingen per jaar nodig voor de brede school. In 2021 was de instroom slechts 101 leerlingen.

Het vraagstuk van VO in Stevensbeek en Boxmeer is zeer urgent. Dit vraagstuk komt niet voort uit de kwaliteit van de huisvesting maar uit vraag en aanbod. Vraag en aanbod zijn namelijk niet in balans. Metameer Boxmeer en Elzendaalcollege hebben een fors tekort aan ruimte. In Stevensbeek zijn er juist veel te weinig leerlingen voor het gebouw. Zonder ingrijpen in het onderwijslandschap gaan er belangrijke regionale voorzieningen verloren.

Voorkeursscenario: Gezamenlijke nieuwbouw in Boxmeer voor de verplaatsing van Metameer Stevensbeek (vmbo, havo, vwo), voor het ruimtetekort van Metameer Boxmeer en voor het ruimtetekort van het Elzendaalcollege. Dit scenario zorgt voor een toekomstbestendige huisvesting voor het gehele vmbo, havo en vwo. Het scenario voorkomt vershraling van aanbod in het vmbo (denk aan praktijkprofielen in de techniek en de zorg) en biedt kansen voor uitbreiding van het onderwijsaanbod (denk aan de vakhavo). Zo ontstaat er een school met een op de praktijkgerichte leeromgeving voor alle leerlingen in het zuidelijke deel van het Land van Cuijk. Hiermee worden de leerlingen bedoeld die nu op de locatie Stevensbeek zitten, de vmbo-leerlingen die nu onderwijs volgen op de jenaplan locatie (Boxmeer) en de mavoleerlingen van het Elzendaalcollege die vanaf 2023 ook een op de praktijk gericht vak moeten gaan volgen. Daarnaast huisvest dit nieuwe schoolgebouw de toename aan leerlingen havo / vwo vanuit de huidige locatie Metameer Stevensbeek.

Termijn: 0 tot 5 jaar

Het college van Boxmeer heeft akkoord gegeven op het reserveren van het perceel wat OMO voor ogen heeft voor dit scenario. In het IHP zijn investeringskosten opgenomen voor het verplaatsen van Metameer Stevensbeek naar Boxmeer, samen met het oplossen van het ruimtetekort van Metameer en Elzendaalcollege in Boxmeer.

Aloysius Stichting: De Korenaer

Aandachtspunten:

- Het gebouw is veel groter dan het deel wat in gebruik is door De Korenaer. Met de gemeente is afgesproken dat er huurders komen.
- De werkelijke leerlingaantallen wijken af van de prognoses: er zijn nu ongeveer 100 leerlingen en dit blijft stabiel. Dit wijkt dus af van wat in de leerlingprognoses van Pronexus (2022) en in de tabel op de kaart is gepresenteerd.
- Er zijn geen urgente huisvestingsvraagstukken.

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder.

Er wordt intensief samengewerkt met Metameer Stevensbeek. Dit is een wederkerige samenwerking. De verplaatsing van Metameer Stevensbeek mag geen invloed hebben op de huidige samenwerking die er is tussen Metameer en De Korenaer. Alle drie de VO scholen van OMO willen in de toekomst intensiever samenwerken en uitwisselen met De Korenaer. Deze samenwerking willen zij ook opzetten met PRO College.

PRO College

De tabel laat zien dat er minder ruimte in het gebouw is dan wat PRO College normatief nodig zou hebben. PRO College ervaart geen ruimtetekort.

Aandachtspunten: Duurzaamheid en klimaatbeheersing

Voorkeursscenario: Huisvesting verduurzamen.

Termijn: 20 jaar en verder

Inclusief onderwijs in het VO

Voor het realiseren van inclusief onderwijs wil het VO samen met de maatschappelijke partners twee woonkamertrajecten en een expertisecentrum in Boxmeer en Cuijk realiseren voor de opvang leerlingen die nu naar Nijmegen gaan. Hierbij wordt o.a. een reboundvoorziening opgenomen. Er wordt uitgegaan van circa 500 m² bvo per woonkamer. Voor het hoogbegaafdenonderwijs moet er nog regionaal een visie worden ontwikkeld inclusief de benodigde ruimten. Met behulp van deze voorzieningen hoeven de leerlingen niet meer of minder vaak de regio te verlaten voor passend onderwijs. In dit IHP zijn de benoemde voorzieningen voor inclusief onderwijs nog niet financieel doorgerekend. Nader onderzoek is benodigd om de precieze ruimtelijk- en functionele vraag te formuleren.

5.4. Termijnen en samenvatting scenario's

In deze paragraaf volgt in de tabellen 5.1, 5.2 en 5.3 een samenvatting van de voorkeursscenario's, gesorteerd in de verschillende termijnen. De reeds toegekende scenario's zijn in tabel 1.2 samengevat (zie ook financiële vertaling paragraaf 6.4). Tabel 1.3 is een samenvatting van de voorkeursscenario's tussen 0 en 20 jaar, waarbij het voornamelijk nieuwbouw en levensduur verlengende renovatie betreft. Tabel 1.4 laat zien voor welke schoolgebouwen geldt dat er in de periode vóór 2050 nog een verduurzamingsopgave ligt i.v.m. het klimaatakkoord.

Prioritering scenario's

In tabel 1.2 en 1.4 is de volgorde van de scenario's willekeurig. In tabel 1.3 geldt binnen iedere termijn dat de volgorde *grofweg* op urgentie is bepaald. De beredenering van deze volgorde is opgenomen in de tabel. In beginsel is de quickscanscore voor de volgorde als uitgangspunt gebruikt, maar in sommige gevallen is de urgentie hoger, bijvoorbeeld in geval van een substantieel ruimtetekort of ruimteoverschot.

Tabel 5.1: Samenvatting scenario's – toegekend door vorige gemeenten – **niet op volgorde van prioriteit**

Bestuur	School	Voorkeursscenario	Termijn
Optimius	De Waai I & II	Uitbreiding (reeds besloten) en renovatie (voorkeur)	0 tot 5 jaar
Optimus	Dr. Jan de Quay en Akkerwinde	Gezamenlijke nieuwbouw (locatieond. loopt)	0 tot 5 jaar
Invitare	De Nienekes	Nieuwbouw (voorb. krediet verstrekt)	0 tot 5 jaar
Optimus	Het Telraam	Levensduurverlengende renovatie	0 tot 5 jaar
Optimus	De Sprong	Nieuwbouw	0 tot 5 jaar
PCOB	Jenaplanschool De Peppels	Uitbreiding en renovatie ventilatie	0 tot 5 jaar
Optimus	Onze Bouwsteen	Levensduur verlengende renovatie in uitvoering	0 tot 5 jaar
Optimus	Klimop Rijkevoort	Levensduur verlengende renovatie	0 tot 5 jaar
SKOV	Sint Josef Overloon	Nieuwbouw	0 tot 5 jaar

Tabel 5.2: Samenvatting scenario's 0 – 20 jaar – PO, VO, SBO, (V)SO – **op volgorde van prioriteit**

SCENARIO'S 0 - 20 JAAR - VOORZIENINGEN			
Bestuur	School	Voorkeursscenario	Termijn
OMO	Merletcollege Velp	Kwalitatieve, flexibele locatie elders realiseren / huren	0 tot 5 jaar
SKOV	Sint Annaschool	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	0 tot 5 jaar
Optimus	De Weijerwereld	Uitbreiding 2 groepen	0 tot 5 jaar
OMO	Metameer Stevensbeek	Nieuwbouw Metameer Stevensbeek i.c.m. ruimtetekort oplossen in VO Boxmeer	0 tot 5 jaar
	Elzendaalcollege		
	Metameer Boxmeer		
Optimus	De Lindekring	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	0 tot 5 jaar
Optimus	SBO Palet	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	0 tot 5 jaar
SKOV	Sint Antonius	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	0 tot 5 jaar
OMO	Merletcollege Mill	Verplaatsen Merletcollege Mill: nieuwbouw in Cuijk en renovatie in Grave	0 tot 5 jaar
	Merletcollege Grave		
	Merletcollege Cuijk		
Optimus	t Stekske	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	0 tot 5 jaar

SCENARIO'S 0 - 20 JAAR - VOORZIENINGEN

Bestuur	School	Voorkeursscenario	Termijn
Optimus	De Bolster	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	5 tot 10 jaar
Optimus	De Klimop Wilbertoord	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	5 tot 10 jaar
Optimus	De Zonnewijzer	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	5 tot 10 jaar
Optimus	Pater Eymard	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	5 tot 10 jaar
SKOV	Sint-Jozef Holthees	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	5 tot 10 jaar
SKOV	Laurentiushof	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	5 tot 10 jaar
Optimus	De Bongerd Gassel	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	10 tot 20 jaar
Optimus	De Bongerd Haps	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	10 tot 20 jaar
Optimus	De Raamdonk en De Wegwijzer	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	10 tot 20 jaar
Invitare	SBO De Wingerd	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	10 tot 20 jaar
Optimus	De Ester	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	10 tot 20 jaar
Invitare	t Startblok	Nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie	10 tot 20 jaar

Tabel 5.3: Samenvatting 20 jaar en verder, huisvesting verduurzamen – PO, VO, SBO, (V)SO – op volgorde van quickscore (laag – hoog)

Bestuur	School	Voorkeursscenario	Termijn
Optimus	De Waai I & II	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	De Regenboog	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	De Schare	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	Sint Jozef Velp	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
OMO	Merletcollege Grave	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
PRO College	PRO College	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	Matthias	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
OMO	Elzendaalcollege	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	Onze Bouwsteen	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	De Weijerwereld	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Invitare en Optimus	De Bonckert en de Bakelgeert	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	Kindcentrum Leander	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Aloysius Stichting	De Korenaer	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
OMO	Metameer Boxmeer	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Invitare en Optimus	Harlekijn en De Zevenprong	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Invitare en Optimus	De Kameleon en De Lens	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
OMO	Merletcollege Cuijk	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Invitare en Optimus	Hartenaas en De Sprankel	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Koninklijke Visio	Visio Grave	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	Het Telraam	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
PCOB	Jenaplanschool De Peppels	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar
Optimus	Klimop Rijkevoort	Huisvesting verduurzamen	20+ jaar

5.5. Gymzalen – indicatieve opgave

Er zijn 44 gymzalen, sportzalen en sporthallen in de gemeente Land van Cuijk waar nu of in de toekomst door scholen wordt gesport. Sommige gymvoorzieningen liggen direct naast een school of zijn zelfs inpandig gerealiseerd. Andere voorzieningen zijn solitair en zijn ook geen eigendom van de gemeente. In een overleg met de gemeente en schoolbesturen zijn alle gymvoorzieningen besproken en is een indicatief beeld geschetst van de vervangings- en renovatie-opgave.

Hierbij was aandacht voor:

- Welke scholen en andere partijen gebruiken deze voorziening?
- Is de capaciteit momenteel voldoende? Blijft dat zo in de toekomst?
- Is er vanwege het bouwjaar van de voorziening aanleiding een gymzaal te renoveren of vervangen?
- Is er vanuit het gebruik en de ervaring van de scholen aanleiding om een gymzaal te renoveren of vervangen?
- Indien er (op termijn) een vervangingsopgave ligt voor een gymvoorziening, kan deze dan meegenomen worden in de opgave voor het schoolgebouw? Of is een solitaire vervanging benodigd?

Het antwoord op bovenstaande vragen heeft geleid tot een indicatieve lijst van gymzalen waar, binnen een termijn van 5, 10 of 20 jaar, een renovatie- of vervangingsopgave geldt. Deze opgaven zijn zo veel mogelijk gecombineerd met de scenario's voor de onderwijshuisvesting. Er zijn ook zalen waarvoor binnen 20 jaar nog geen levensduur verlengende renovatie of nieuwbouw nodig is. Deze worden niet in het IHP meegenomen. Daarnaast zijn er enkele gymzalen waar een renovatie of vervanging gewenst of zelfs noodzakelijk is, maar waar de gemeente geen eigenaar is. Daarom vallen deze opgaven buiten het IHP. De gemeente zal over de volgende gymzalen in gesprek gaan met de eigenaren: 't Zaalte en De Kwel in Cuijk en sporthal Laco en sportzaal Laco in Grave.

De opgaven, verdeeld over de drie termijnen, zijn in het vervolg van deze paragraaf op een rij gezet. Nader onderzoek is benodigd om te bepalen wat de beste aanpak per gymzaal is, binnen welke termijn.

Termijn 0 tot 5 jaar

- **Eén vervangende gymzaal voor Kloosterhof (Beers) en Welnietoch (Vianen)**
Bouwjaar: 1988 en 1981
Aandachtspunten: levensduur bijna verstreken
Hier gymmen Dr. Jan de Quay en de Akkerwinde. Deze scholen krijgen gezamenlijk nieuwbouw, het IHP gaat uit van één vervangende gymzaal op de locatie van deze nieuwbouw.
- **De Wis (Langenboom)**
Bouwjaar: 1984
Aandachtspunten: In het dorpsplan Langenboom wordt de gymzaal vervangen.
Hier maakt 't Stekske gebruik van. In het IHP gaat uit van een gecombineerde vervangingsopgave met 't Stekske.
- **Gymzaal De Peppels / Canadas (Boxmeer)**
Bouwjaar: 1974
Aandachtspunten: levensduur verstreken
Hier maken De Peppels en Canadas gebruik van. Het schoolgebouw wordt gerenoveerd (reeds toegezegd). Het IHP gaat aanvullend uit van een renovatie of vervanging van de gymzaal.
- **Gymzaal Palet (Boxmeer)**
Bouwjaar: 1977
Aandachtspunten: levensduur verstreken
Deze gymzaal maakt onderdeel uit van SBO Palet. De gymzaal wordt meegenomen in de renovatie- of vervangingsopgave van de school.
- **Twee gymzalen Metameer (Stevensbeek)**
Bouwjaar: 1993
Aandachtspunten: gymzaal is nog geen 40 jaar oud (29 jaar oud).
Het scenario voor Metameer Stevensbeek is dat deze schoollocatie verplaatst naar Boxmeer (zie paragraaf 5.3). Op deze nieuwe locatie zullen ook gymzalen moeten worden gerealiseerd.
- **Twee gymzalen Merletcollege (Mill)**
Bouwjaar: 1975
Aandachtspunten: Levensduur is verstreken.
Bij het verplaatsen van het Merletcollege Mill naar Cuijk en Grave is in Cuijk en Grave extra gymcapaciteit nodig.

Termijn 5 tot 10 jaar

- Gymzaal Westerbeek (Westerbeek)
Bouwjaar: 1973
Aandachtspunten: Geen bijzonderheden.
Hier maakt de Zonnewijzer gebruik van. De gymzaal zal worden meegenomen in de renovatie- of vervangingsopgave van de Zonnewijzer.
- Eén vervangende gymzaal voor De Zevensprong (Maashees) en gymzaal St. Jozef (Holthees).
Bouwjaar: 1975 en 1957
Aandachtspunten: Levensduur van de zalen is verstreken.
Hier maken de St. Jozef en de Sint Antonius gebruik van. Bij de vervangingsopgave van de St. Jozef wordt een nieuwe gymzaal meegenomen.
- Gymzaal Laurentiushof (Vierlingsbeek)
Bouwjaar: 1958
Aandachtspunten: De levensduur is verstreken.
Deze gymzaal is gesitueerd bij de Laurentiushof. Bij de renovatie of vervanging van de Laurentiushof kan een nieuwe gymzaal worden gerealiseerd. Deze kan in de toekomst ook gebruikt worden door de St. Anna, waarbij leerlingenvervoer door de gemeente georganiseerd moet worden i.v.m. de afstand. De huidige gymzaal van de St. Anna wordt bij de vervangingsopgave van deze school niet meegenomen.

Termijn 10 tot 20 jaar

- Sporthal De Stappert (Haps)
Bouwjaar: 1984
Aandachtspunten: Geen bijzonderheden.
Hier maakt de Bongerd Haps gebruik van. Het is logisch om de gymzaal te handhaven en mee te nemen in de vervangingsopgave van De Bongerd Haps.
- Gemeenschapshuis De Viersprong (Gassel)
Bouwjaar: 1972
Aandachtspunten: Geen bijzonderheden
Hier maakt de Bongerd Gassel gebruik van. Het is logisch om de gymzaal te handhaven en mee te nemen in de vervangingsopgave van De Bongerd Gassel.
- Slaterthal (Beugen)

Bouwjaar: 1988

Aandachtspunten: Geen bijzonderheden

Hier maakt Onze Bouwsteen gebruik van. Het is logisch om de gymzaal te handhaven en mee te nemen in de vervangingsopgave van Onze Bouwsteen.

- Schutsboom Rijkevoort (Rijkevoort)

Bouwjaar: 1979

Aandachtspunten: Hoewel het gebouw al gedateerd is, zijn er geen klachten in het gebruikt.

Hier maakt De Klimop Rijkevoort gebruik van. Het is logisch om de gymzaal te handhaven en mee te nemen in de vervangingsopgave van de Klimop Rijkevoort.

6. Financiële uitgangspunten en vertaling

In dit hoofdstuk worden de visie op onderwijshuisvesting en de scenario's samengebracht en voorzien van een financiële vertaling. Eerst worden de kwaliteitsuitgangspunten vertaald in een kwaliteitsambitie, op basis waarvan kengetallen voor investeringskosten kunnen worden berekend. Ook wordt toegelicht hoe de investeringskosten uit dit IHP in deze fase moeten worden geïnterpreteerd. Er wordt ingegaan op de manier waarop de gemeente en schoolbesturen aankijken tegen het principe Total Cost of Ownership en tot slot worden de voorkeursscenario's uit hoofdstuk 5 omgezet in een financiële vertaling, in de vorm van een investeringskostenplanning.

6.1. Kwaliteitsambitie

Voor de bepaling van het kwaliteitsniveau staat voorop dat schoolgebouwen worden gerealiseerd die klaar zijn voor de toekomst en die bijdragen aan het welzijn en een gezonde leeromgeving voor kinderen.

In de visie op onderwijshuisvesting, onder het thema kwaliteit, is uiteengezet wat de gemeente Land van Cuijk en de schoolbesturen verstaan onder toekomstgerichte schoolgebouwen van goede kwaliteit. Dit zijn de kwaliteitsuitgangspunten. Ten behoeve van de financiële onderbouwing worden deze vertaald in onderstaande kwaliteitsambitie:

- Bouwbesluit 2021.
- Marsh eisen: verzekeringseisen voor scholen.
- Energieneutraal (ENG).
- Esthetische en onderwijskundig: (iets) meer gevelopeningen, meer geveloppervlakte, een betere Frisse Scholen ventilatie-klasse in gangzones zodat deze ook voor onderwijs gebruikt kunnen worden en (beperkt) betere afwerkingsniveaus.
- Frisse scholen: Optimale prijs-kwaliteit verhouding voor onderdelen zoals ventilatiecapaciteit, lichtinval, akoestiek en temperatuur. Dit betreft in wezen de impact op gezondheid door het gebouw (zie bijlage 1).
- Exploitatiegericht bouwen: toepassen van onderhoudsarme vloer- en wandafwerking en aluminium kozijnen om hoge exploitatiekosten te voorkomen.

- Duurzaam bouwen (circulair): beperkte aanvulling om het schoolgebouw meer circulair te realiseren, o.a. door inzet van groenbeton.
- Flexibel gebouw: flexibiliteit door niet-dragende wanden zodat er bijvoorbeeld functiewijziging plaats kan vinden (tussentijds of bij einde gebruik door school).
- Vergroten zichtlijnen en verplaatsbare panelenwand: Ook is er extra transparantie en zijn er verplaatsbare panelenwanden voor interne flexibiliteit, met name gericht op het faciliteren van onderwijsconcepten waarbij ook buiten het klaslokaal les wordt gegeven.

Deze uitgangspunten gaan verder dan het wettelijk verplichte kwaliteitsniveau. De argumentatie daarvoor is als volgt:

- BENG is onvoldoende om (voor onderwijshuisvesting) de klimaatdoelstelling van 95% CO2 reductie te halen in 2050. De gebouwen van nu zullen naar alle waarschijnlijkheid voor 2050 ENG moeten zijn. Om investeringen in de toekomst te voorkomen is de keuze gemaakt om direct ENG te realiseren. Zie ook hoofdstuk 8 Duurzaamheid
- Aansluitend op de visie en ambities van de gemeente en schoolbesturen is het HEVO kwaliteitsadvies Frisse Scholen toegevoegd. Gezonde huisvesting van kinderen en docenten is een randvoorwaarde voor een goed schoolgebouw
- Onderdelen van de omschreven kwaliteitsambities komen eveneens ten goede aan de geformuleerde visie en de integrale definitie van duurzaamheid: gezonde, exploitabele en toekomstbestendige schoolgebouwen. Schoolgebouwen waarin verschillende onderwijsvisies een plek kunnen krijgen, die aanpasbaar zijn naar de toekomst en waar een comfortabele ontwikkelomgeving verzekerd is.

6.2. Investeringskosten - kengetallen

Nieuwbouw

De bepaling van de kwaliteitsambitie leidt tot indicatieve investeringsbedragen per m² bruto vloeroppervlakte (bvo). Met behulp van de kostenconfiguratoren van HEVO (door PO-raad en VO-raad erkende instrumenten ter bepaling van de investeringskosten) zijn de geldende investeringsniveaus per vierkante meter bepaald.

Deze investeringsniveaus sluiten aan bij de in paragraaf 3.3. omschreven kwaliteit. De investeringsniveaus zijn weergegeven in tabel 6.1. Er ontstaan schaalvoordelen bij het bouwen van een school met een grotere omvang.

Ter vergelijking zijn de huidig geldende normbedragen van de VNG opgenomen. Deze bedragen zijn prijspeil 1-1-2022, maar geïndexeerd naar prijspeil 1-7-2022 op basis van de indexatie van de kostenconfigurator van HEVO. De berekening is gebaseerd op de huidige rekenregels voor de normvergoeding uit de verordening van de gemeente Land van Cuijk. De normvergoeding in het VO is hoger voor VMBO scholen omdat er wordt gerekend met een gedeelte praktijkruimten. Er is hier onder vmbo 5.000 m² rekening gehouden met 1/3 praktijkruimten en bij vmbo/havo/vwo 13.000 m² met 1/6 praktijkruimten

Sinds 2021 is er door de VNG een nieuwe modelverordening uitgebracht met nieuwe rekenregels voor de ruimtebehoefte en het normbedrag voor het VO. De gemeente Land van Cuijk heeft deze overgenomen.

Tabel 6.1: investeringsniveaus onderwijshuisvesting PO en VO

Kostenconfigurator HEVO PO 1-7-2022, Stichtingskosten incl. btw/m2 bvo

Onderdeel	Primair Onderwijs			
Aantal leerlingen	100	200	300	400
Uitgangspunt bouwlagen	1	1	2	2
Norm bvo	703	1206	1709	2212
	Kosten per vierkante meter			
Bouwbesluit + BENG	€ 2.951	€ 2.749	€ 2.444	€ 2.384
Marsh eisen	€ 30	€ 30	€ 30	€ 30
Aanvullende kosten ENG	€ 120	€ 119	€ 100	€ 99
Esthetisch en onderwijskundig	€ 172	€ 161	€ 166	€ 162
Frisse Scholen kwaliteitsadvies HEVO	€ 255	€ 244	€ 223	€ 219
Exploitatiegericht bouwen	€ 93	€ 88	€ 93	€ 90
Duurzaam bouwen (circulair)	€ 37	€ 33	€ 23	€ 22
Flexibel gebouw	€ 122	€ 122	€ 122	€ 122
Vergroten zichtlijnen	€ 26	€ 26	€ 26	€ 26
Verplaatsbare panelenwand	€ 110	€ 64	€ 45	€ 35
Totale kosten	€ 3.916	€ 3.636	€ 3.272	€ 3.189
Normvergoeding VNG 2022	€ 3.423	€ 3.037	€ 2.873	€ 2.789

Kostenconfigurator HEVO VO 1-7-2022, Stichtingskosten incl. btw/m2 bvo

Onderdeel	Voortgezet Onderwijs		
Voortgezet onderwijs	vmbo	havo/vwo	vmbo/havo/vwo
Uitgangspunt bouwlagen	2	3	3
Norm bvo	5000	8000	13000
	Kosten per vierkante meter		
Bouwbesluit + BENG	€ 2.308	€ 2.111	€ 2.082
Marsh eisen	€ 29	€ 29	€ 29
Aanvullende kosten ENG	€ 92	€ 86	€ 87
Esthetisch en onderwijskundig	€ 151	€ 150	€ 147
Frisse Scholen kwaliteitsadvies HEVO	€ 206	€ 195	€ 190
Exploitatiegericht bouwen	€ 94	€ 95	€ 93
Duurzaam bouwen (circulair)	€ 20	€ 17	€ 17
Flexibel gebouw	€ 120	€ 120	€ 120
Vergroten zichtlijnen	€ 25	€ 25	€ 25
Verplaatsbare panelenwand	€ 15	€ 10	€ 6
Totale kosten	€ 3.060	€ 2.838	€ 2.796
Normvergoeding 2022	€ 2.781	€ 2.423	€ 2.473

Vernieuwbouw (renovatie)

In de scenario's omschreven in hoofdstuk 5 is voor sommige scholen het voorkeursscenario om te kiezen voor vernieuwbouw (levensduur verlengende renovatie) in plaats van nieuwbouw. De belangrijkste redenen hiervoor zijn dat deze schoolgebouwen nog steeds als zeer functionele gebouwen worden ervaren, passend bij de onderwijsvisie. Het kwaliteitsniveau voor vernieuwbouw is om, binnen de beschikbare financiële middelen en (bouw)technische haalbaarheid, het gekozen kwaliteitsniveau van nieuwbouw zo veel mogelijk te evenaren.

Voorafgaand aan de start van deze projecten zal een uitgebreid onderzoek moeten plaatsvinden naar de technische haalbaarheid van vernieuwbouw van deze schoolgebouwen en naar de daadwerkelijke benodigde financiële middelen hiervoor. In sommige gevallen is vernieuwbouw goedkoper dan nieuwbouw omdat veel delen van het gebouw hergebruikt kunnen worden. Het komt echter ook regelmatig voor dat de investeringskosten nagenoeg gelijk zijn of zelfs hoger in het geval van vernieuwbouw. Veiligheidshalve wordt daarom in de investeringsplannen voor alle projecten (nieuwbouw en vernieuwbouw) uitgegaan van de kostenkengetallen voor nieuwbouw.

Renovatie Gasloos

Hierbij gaat het om het gasloos maken van een schoolgebouw. De kosten hiervoor zullen sterk verschillen, afhankelijk van de noodzakelijke ingrepen. Nader onderzoek is nodig. Er zijn, ter indicatie, kengetallen met de volgende bandbreedte:

- Ondergrens € 50,-/m² voor alleen ketel eruit en warmtepomp erin.
- Bovengrens € 500,-/m² voor naisoleren (vloer-gevel-dak-kozijnen-glas), kierdichting, warmtepomp, afgifte (vloerverwarming?) aanpassen, stroomaansluiting vergroten, etc

Let wel; gasloos betekent nog niet energieneutraal.

6.3. Uitgangspunten financiële vertaling

De overzichten op de volgende pagina tonen de investeringskosten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De kostenconfigurator uit 2022 is gehanteerd en is incl. btw. Prijspeil 1-7- 2022. Indexatie is noodzakelijk. De gemeente zal een periodieke indexatie op basis van de index die de VNG hanteert voor de normbedragen toepassen.. Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio Land van Cuijk. De kostenconfigurator gaat uit van normale marktomstandigheden voor wat betreft beschikbaarheid van materialen en inschrijvingen van aannemers bij projecten.
2. In de investeringskosten zijn ook bijkomende kosten opgenomen. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kosten: honoraria, aansluitkosten, heffingen, verzekeringen, risicoverrekening en onvoorzien.
3. Aanvullende kosten die locatie gebonden zijn, of anderszins niet vallen onder de bouwkosten en bijkomende kosten voor de realisatie van een schoolgebouw, zijn niet opgenomen in de financiële vertaling. Per opgave komen er nog diverse kosten bij, dit kan sterk verschillen. De kosten waarmee rekening moet worden gehouden zijn onder andere voor tijdelijke huisvesting, grondkosten, locatie gebonden kosten, sloopkosten en asbestsanering, interne kosten voor gemeente/schoolbestuur, kosten voor organisatorische ondersteuning, inrichtingskosten en verhuiskosten. Deze kosten kunnen hoog oplopen, zeker als tijdelijke huisvesting benodigd is. Gemiddeld gezien betreft het op een totale opgave van een gemeente (dus over alle schoolgebouwen berekend) 20 – 25% van de investeringskosten uit het IHP. Het kan echter zijn dat voor het ene schoolgebouw slechts 10% nodig is, waarbij het volgende schoolgebouw 50% aan extra kosten met zich meebrengt. Dit is met name afhankelijk van de noodzaak tot tijdelijke huisvesting Per opgave worden deze nader gespecificeerd en onderbouwd in een haalbaarheidsonderzoek.
4. Er is voor de ruimtebehoefte bij de doorrekening van de investeringskosten uitgegaan van het gemiddelde aantal leerlingen tussen 2022 en 2036 uit de prognose van Pronexus van 2022. In de businesscases, voorafgaand aan het afgeven van een voorbereidingskrediet, wordt het leerlingenaantal nogmaals herijkt.

5. Er is vooralsnog uitgegaan voor nieuwbouw bij iedere vervangings- en uitbreidingsopgave van de investeringskosten voor nieuwbouw. In de businesscases zal de afweging tussen nieuwbouw en renovatie plaatsvinden en worden de daadwerkelijke kosten in beeld gebracht.
6. Het streven is om projecten te realiseren in de termijn waarin de projecten zijn genoemd. Indien er op projectniveau vertraging ontstaat in één of meerdere projecten blijft het mogelijk om andere projecten parallel op te pakken.

6.4. Overzicht investeringsplanning schoolgebouwen

Nieuwbouw

In paragraaf 5.4 zijn de projecten omschreven waarvoor al een raadsbesluit is genomen of een beschikking is afgegeven. Van deze projecten dienen de definitieve budgetten voor De Nienekes en De Akkerwinde en de Jan de Quay nog beschikt te worden. Deze projecten zijn daarom opgenomen in de financiële vertaling in tabel 6.2. Voor De Waai I en II en voor de Sprong geldt dat budget nog kan wijzigen, omdat deze wijzigingen nu nog niet duidelijk zijn is dit niet verwerkt in de financiële vertaling.

De opgave voor de verplaatsing van Merletcollege Mill is financieel doorgerekend op basis van de ruimtebehoefte voor deze school. Zoals in paragraaf 5.3 toegelicht is het voorkeursscenario dat er voor ca. 100 leerlingen huisvesting wordt voorzien in Grave en voor ca. 200 in Cuijk (de ca. 300 leerlingen van Merletcollege Mill). Deze splitsing is in de financiële doorrekening nog niet als zodanig vastgelegd, omdat nader onderzoek benodigd is om een beter beeld te krijgen bij het benodigde omvang en budget per schoolgebouw. Bovendien is afstemming tussen OMO en de gemeente noodzakelijk om te bespreken hoe wordt omgegaan met de doordecentralisatie van Merletcollege Cuijk. Door de totale investering voor het scenario van Merletcollege Mill op te nemen in dit IHP, geeft de investeringsplanning wel een compleet beeld van de investeringen voor de leerlingen van Mill.

Tabel 6.2: Financiële vertaling IHP Land van Cuijk - onderwijs

0 tot 5 jaar

Projecten	Aant. LI. Gem 2021 tot 2036	m2 - RMB Totaal Gem 2021 tot 2036	Totaal Bedrag per m2	Totale Kosten
De Nienekes	263	1.520	€ 3.636	€ 5.528.084
De Akkerwinde & Jan De Quay	209	1.451	€ 3.636	€ 5.274.532
Merletcollege Velp	175	992	€ 3.916	€ 3.883.628
Sint Annaschool	52	459	€ 3.916	€ 1.798.851
Metameer Stevensbeek & Tekorten Metameer Boxmeer en Elzendael College*	546	8.896	€ 3.060	€ 27.222.126
De Lindekring	55	475	€ 3.916	€ 1.861.637
SBO Palet	98	1.098	€ 3.916	€ 4.298.300
t Stekske	165	1.031	€ 3.916	€ 4.035.746
Sint Antonius	55	474	€ 3.916	€ 1.856.713
Merletcollege Mill	305	3.163	€ 3.060	€ 9.680.182
subtotaal				€ 65.439.798

5 tot 10 jaar

De Bolster	93	667	€ 3.916	€ 2.611.372
De Klimop Wilbertoord	79	599	€ 3.916	€ 2.345.456
De Zonnewijzer	82	612	€ 3.916	€ 2.394.700
Pater Eymard	46	430	€ 3.916	€ 1.685.591
Sint-Jozef Holthees	46	429	€ 3.916	€ 1.681.898
Laurentiushof	252	1.467	€ 3.636	€ 5.334.905
subtotaal				€ 16.053.922

10 tot 20 jaar

De Bongerd Gassel	77	585	€ 3.916	€ 2.291.288
De Bongerd Haps	201	1.213	€ 3.636	€ 4.411.307
De Raamdonk en De Wegwijzer	290	1.860	€ 3.636	€ 6.762.805
SBO De Wingerd	121	1.121	€ 3.916	€ 4.389.591
De Ester	93	669	€ 3.916	€ 2.618.759
t Startblok	281	1.612	€ 3.636	€ 5.861.859
subtotaal				€ 26.335.610

*Op basis van de gemiddelde ruimtebehoefte heeft Elzendael College geen tekort maar een overschot. Dit is daarom niet meegerekend.

totaal € 107.829.330

Renovatie Gasloos

Het scenario van renovatie gasloos geldt voor de volgende gebouwen, er dient nader onderzoek plaats te vinden naar de mogelijke renovatie van deze gebouwen. Metameer Boxmeer is al voor een deel gasloos. Het scenario 'renovatie gasloos' betreft de scholen waar de komende 20+ jaar geen andere voorziening is gepland.

Projecten
Sint Jozef Velp
De Waai I & II
De Regenboog
Het Telraam
De Kameleon en De Lens
De Schare
Jenaplanschool De Peppels
Onze Bouwsteen
Klimop Rijkevoort
De Weijerwereld
De Bonckert en de Bakelgeert
Kindcentrum Leander
Matthias
De Korenaer
Visio Grave
Merletcollege Grave
PRO College
Elzendaalcollege
Metameer Boxmeer

6.5. Overzicht investeringsplanning gymzalen

Voor de gymzalen is ook een financiële vertaling gemaakt op basis van de indicatieve opgave zoals geschetst in paragraaf 5.5. Het kengetal wat is gebruikt betreft de normvergoeding voor een solitaire gymzaal op basis van het VNG normbedrag van 2022.

Tabel 6.3: Financiële vertaling IHP Land van Cuijk - gymzalen

0 tot 5 jaar

Projecten	Aantal Gymzalen	Totaal Bedrag per Gymzaal	Totale Kosten
Gymzalen Kloosterhof (Beers) en Welnietoch (Vianen)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Gymzaal De Wis (Langenboom)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Gymzaal De Peppels / Canadas (Boxmeer)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Gymzaal Palet (Boxmeer)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Gymzalen Metameer (Stevensbeek)	2	€ 1.568.000	€ 3.136.000
Gymzalen Merletcollege Mill	2	€ 1.568.000	€ 3.136.000
subtotaal			€ 12.544.000

5 tot 10 jaar

Gymzaal Westerbeek (Westerbeek)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Gymzalen De Zevensprong (Maashees) en St. Jozef (Holthees).	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Gymzaal Laurentiushof (Vierlingsbeek)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
subtotaal			€ 4.704.000

10 tot 20 jaar

Sporthal De Stappert (Haps)	2	€ 1.568.000	€ 3.136.000
Gemeenschapshuis De Viersprong (Gassel)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Slaterthal (Beugen)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
Schutsboom Rijkevoort (Rijkevoort)	1	€ 1.568.000	€ 1.568.000
subtotaal			€ 7.840.000

totaal € 25.088.000

6.6. De interpretatie van investeringskosten uit dit IHP

In het IHP en het daaropvolgende onderwijshuisvestingsbeleid zijn de kwaliteitsuitgangspunten taakstellend, deze zijn in samenspraak tussen de gemeente en schoolbesturen vastgesteld. De gemeente maakt zich hard voor deze kwaliteitsuitgangspunten, die zijn omschreven in de visie op onderwijshuisvesting (hoofdstuk 3 van dit IHP). Het IHP geeft vervolgens een doorkijk in wat dit betekent voor de investeringskosten. Deze investeringskosten zijn gepresenteerd in de vorm van kengetallen en zijn indicatief. Het doel van het investeringskostenoverzicht in paragraaf 6.4. is om de gemeente en de schoolbesturen inzicht te geven in de financiële omvang van de opgave en hen te helpen bij de voorbereiding van deze opgave.

Na afronding van het IHP worden voor de individuele projecten, op het moment dat deze actueel worden, haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd en business cases opgesteld. In deze businesscases worden de investeringskosten opnieuw berekend, nu op basis van *project specifieke* kengetallen. In deze fase wordt immers duidelijk voor hoeveel leerlingen en hoeveel vierkante meters daadwerkelijk wordt gebouwd, op welke locatie, in hoeveel bouwlagen, etc. **Na het haalbaarheidsonderzoek en de business case zijn naast de kwaliteitsuitgangspunten uit het IHP ook de berekende investeringskosten taakstellend.** Op basis hiervan wordt het krediet aangevraagd bij de raad.

Vervolgens kan het project daadwerkelijk starten met de definitiefase en daarna de ontwerpfase. Op basis van een programma van eisen of een Voorontwerp kan een eerste investeringskostenraming op elementniveau worden gemaakt. Het kan voorkomen dat op basis van deze investeringskostenraming het taakstellend budget ontoereikend blijkt te zijn. In dit geval is het mogelijk om het benodigd budget te herijken en terug te gaan naar de raad. Dit kan alleen wanneer duidelijk onderbouwd kan worden dat het taakstellend budget ontoereikend is om de taakstellende kwaliteitsuitgangspunten te realiseren.

6.7. Reflectie op de opgave

De opgaven van nieuwbouw en renovatie gasloos leiden tot een enorme investeringsopgave voor de onderwijshuisvesting. Het is de resultante van de ook op landelijk niveau erkende vernieuwings- en verduurzamingsopgave (zie ook de inleiding in H1).

De grootste financiële opgave is gelegen in de vernieuwingsopgave (tabel 6.2 en 6.3). Er ligt met name een grote opgave in de eerste termijn van 0 tot 5 jaar. Los van de reeds lopende projecten is er een investeringsbehoefte voorzien van ca. 65 miljoen euro. Dit wordt veroorzaakt door de verouderde gebouwen in het PO, de urgentie omtrent de exploitatie van Metameer Stevensbeek en Mill en de ruimtetekorten in het VO.

Naar aanleiding van de omvang van de opgaven zijn de gemeente en de schoolbesturen in overleg getreden over mogelijke scenario's om de investering te dempen of te faseren. Hiervoor is bijvoorbeeld gedacht aan het afschalen van de kwaliteitsambitie of aan het faseren. Echter leidt het afschalen van de kwaliteitsambitie niet tot de door de gemeente en de schoolbesturen gewenste toekomstbestendige schoolgebouwen en leidt faseren ertoe dat schoolbesturen de gebouwen langer in stand dienen te houden, waar ook de nodige kosten aan onderhoud en exploitatie mee zijn gemoeid.

Er is daarom besloten om de volledige investeringsopgave te presenteren in dit IHP en om in samenspraak met het College en de gemeenteraad te verkennen wat de mogelijkheden zijn tot financiering van de opgave.

De benodigde investeringsbedragen zullen per project worden opgenomen via de reguliere P&C-cyclus van de gemeente of via een separaat voorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd voor akkoord. Het voor te leggen krediet zal worden afgestemd op de dan geldende situatie die vanuit het haalbaarheidsonderzoek naar voren komt en afgegeven worden tegen actueel prijspeil.

6.8. Total Cost of Ownership – financiële bijdrage schoolbesturen

De gemeente Land van Cuijk vindt de kwaliteit, gezondheid en toekomstbestendigheid van onderwijshuisvesting belangrijk en kiest er daarom voor in deze zaken te investeren zoals vastgelegd in dit IHP. Deze bereidheid is onlosmakelijk verbonden aan de bereidheid van schoolbesturen om ook een bijdrage te leveren aan de investering in de nieuwe en gerenoveerde schoolgebouwen welke in verhouding staat tot de exploitatievoordelen die het hogere kwaliteitsniveau met zich meebrengt.

Voor het leveren van een bijdrage maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding (mi-vergoeding) die zij ontvangen van het rijk. Een deel van de kwaliteitsambitie kan bijvoorbeeld gefinancierd worden vanuit een mogelijk exploitatievoordeel (op energiekosten of bijv. kozijnen of afwerkingen die langer meegaan) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouwopgave (besparing op investeringen in het lopende meerjarig onderhoudsplan). Aanvullend onderzoek in het haalbaarheidsonderzoek zal nodig zijn om aan te tonen of en hoe groot het exploitatievoordeel is. Het is mogelijk dat de bijdrage per m² bvo bij aanvang van de investering in één keer wordt ingebracht alsook dat het bedrag kan worden teruggestort vanuit de exploitatie.

De schoolbesturen geven aan dat zij voorzichtig zijn in het toezeggen van bijdragen aan Total Cost of Ownership. Daarvoor zijn de volgende argumenten benoemd:

- De aanzienlijke tekorten op de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De onzekerheid over het overheidsbeleid ten aanzien van de vergoeding voor materiële instandhouding.
- De positieve effecten van één nieuw gebouw zijn benodigd voor de negatieve exploitatie van de gehele portefeuille.
- De hoogte van de onderhoudskosten voor ENG gebouwen zijn nog onvoldoende gebenchmarkt. Het is al wel duidelijk dat onderhoudskosten in een ENG gebouw hoger zijn dan in een BENG gebouw, vanwege de installaties.

Uiteraard geldt voor de gemeente ook dat zij meer moeten investeren dan wat zij ontvangen via het gemeentefonds. De gemeente verwacht dat de schoolbesturen bereid zijn om mee te investeren.

De exacte hoogte van de bijdrage van beide partijen aan de totale kwaliteit wordt daarom nader bepaald bij de totstandkoming van businesscases. Gemeenten en schoolbesturen zijn overeengekomen de kansen voor TCO op projectniveau nader te willen onderzoeken en vast te willen leggen. Mocht TCO in de businesscases niet haalbaar blijken zullen gemeente en schoolbesturen zich gezamenlijk beraden over het eventueel faseren van projecten.

Indien er op projectniveau ook afspraken worden gemaakt ten aanzien van; beheersvorm, eigendomsverhouding, samenwerkingsafspraken, exploitatie en financiële geldstromen, dient het effect van deze afspraken op Total Cost of Ownership te worden onderzocht. Bijvoorbeeld in het geval dat de schoolbestuur een deel van hun materiële instandhoudingsvergoeding afdraagt aan de gemeente indien de gemeente eigenaar is.

6.9. Voorfinanciering kinderopvang en andere partners

Gemeente en schoolbesturen streven naar het verder versterken van de voorschoolse voorzieningen, de doorgaande ontwikkelingslijn en realiseren van onderwijs en opvang onder één dak. Bij nieuwbouw kan de onderwijshuisvesting op initiatief van het schoolbestuur worden aangevuld met niet-onderwijsfuncties die bijdragen aan de doelstellingen van onderwijs en opvang onder één dak. Deze aanvullende functies dienen ook te worden gefinancierd, de gemeente heeft aangegeven bereid te zijn deze kindfuncties voor te financieren.

Kindpartners (bijvoorbeeld kinderopvang) zullen bij nieuwbouw een in ieder geval marktconforme huur (conform de Wet Markt en Overheid) en het liefst kostendekkende huur betalen voor het deel van het gebouw dat voor deze functie aan het bouwvolume van de school is toegevoegd door voorfinanciering van de gemeente. Bij verhuur zijn er twee mogelijkheden. De gemeente kan het huurcontract met de kinderopvangorganisatie aangaan, of de verhuur wordt via het schoolbestuur georganiseerd. Het is wenselijk dat elke school (schoolbestuur) op inhoudelijke gronden een keuze maakt voor een aanbieder van kinderopvang. Voorfinanciering brengt risico's met zich mee, bijvoorbeeld bij leegstand. Dit kan deels worden ondervangen door langjarige huurcontracten. Het is van belang bij nieuwe ontwikkelingen in de haalbaarheidsonderzoeken deze risico's per kern en school af te wegen alvorens hierin een besluit te nemen.

7. Duurzaamheid

7.1. Doelstellingen klimaatakkoord

Naar aanleiding van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Klimaatakkoord is er voor het scholenbestand van de gemeente Land van Cuijk in het kader van dit IHP een analyse gedaan van de benodigde ingrepen om de CO₂-uitstoot te verlagen om in 2030 en 2050 aan deze doelstellingen te voldoen. In deze analyse is alleen gekeken naar de onderwijshuisvesting, niet naar de gymzalen.

De doelstellingen zijn als volgt:

Doelstelling	Referentiejaar 1990	Referentiejaar 2017
CO₂-reductie 2030	49,0%*	44,0%
CO₂-reductie 2050	95,0%	94,5%

**Op basis van een uitspraak van de Europese Commissie wordt het streefdoel van 2030 mogelijk verhoogd naar 55% reductie. De precieze uitwerking hiervan is voor Nederland op dit moment nog niet duidelijk.*

Dit betekent dat ten opzichte van de huidige CO₂-uitstoot, representatief gesteld voor referentiejaar 2017, het einddoel per 2050 gesteld wordt op 94,5% CO₂-reductie ten opzichte van dat referentiejaar. Voor 2030 is 44% reductie ten opzichte van 2017 door het rijk als doelstelling geformuleerd.

7.2. Duurzaamheidsambitie IHP

De ambitie op het gebied van duurzaamheid is in dit IHP als volgt geformuleerd: *de gemeente Land van Cuijk wil duurzame, gezonde en toekomstbestendige schoolgebouwen realiseren.* Daarom is bij nieuwbouw gekozen voor een kwaliteitsniveau wat voldoet aan ENG, gemiddeld Frisse Scholen B, wat het mogelijk maakt om flexibel en duurzaam te bouwen en afwerkingen te kiezen die gericht zijn op exploitatievoordelen (en lange levensduur).

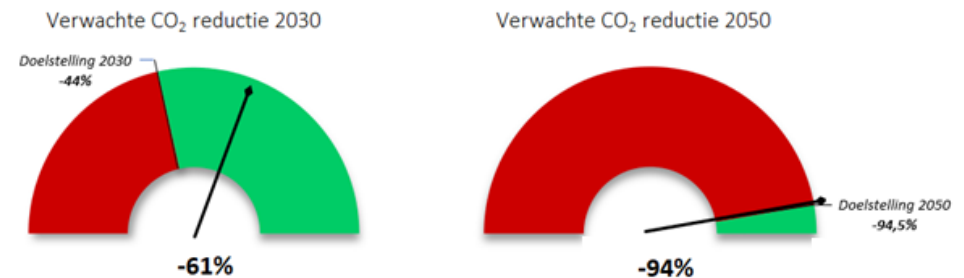
7.3. Analyse CO₂-reductie

Input analyse

Op basis van de scenario's zoals omschreven in hoofdstuk 5 en de kwaliteitsniveaus en meerjarenplanning uit hoofdstuk 6 is een berekening gemaakt van de verwachte toekomstige CO₂-uitstoot van de schoolgebouwen die binnen de scope van dit IHP zijn voorzien. Voor alle nieuwbouwprojecten is uitgegaan van ENG. Ook alle gebouwen waarvoor scenario 'huisvesting verduurzamen' van toepassing is zijn ingevuld. In de CO₂-berekening is ervan uitgegaan dat deze gebouwen vóór 2050 worden gerenoveerd tot gasloze gebouwen.

Uitkomsten analyse

Wanneer deze ingrepen als resultaat van het IHP worden doorberekend leidt dat tot een verwachte CO₂-reductie in 2030 van 61% ten opzichte van de uitstoot in 2017. Hiermee worden de doelstellingen uit het Klimaatakkoord voor 2030 behaald. De doelstelling voor 2050 wordt ook nagenoeg behaald, met een reductie van 94%.

8. Vervolg: uitvoering van het IHP

Bij het uitvoeren van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal processtappen en uitgangspunten.

8.1. Opstellen uitvoeringsprogramma en businesscases

Na vaststelling van het IHP starten de gemeente en de schoolbesturen met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma bestaat uit drie hoofdonderdelen:

1. **Programmering:** Er wordt een programmering gemaakt voor de volgorde van projecten. Denk aan beschikbare locaties, tijdelijke huisvesting en het bundelen van projecten op onderdelen zoals businesscases, programma's van eisen, techniek en/of aanbestedingen.
2. **Procesafspraken Programmaniveau:** Het inrichten van een organisatie voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma (1e tranche) eisen aan businesscases, monitoring/evaluatie van projecten en borging van kwaliteit.
3. **Procesafspraken Projectniveau:** Het ontwikkelen van een uniforme wijze waarop gemeente en schoolbesturen samenwerken bij de realisatie van de projecten. Er worden gezamenlijk keuzes gemaakt over de mate van regie en autonomie van beide partijen van initiatief- tot realisatiefase. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het inbouwen van toets- en instemmingsmomenten voor de gemeente op het moment dat het schoolbestuur bouwheer is.

Na vaststelling van het uitvoeringsprogramma kan worden gestart met de initiatieffase van de projecten door haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren

Het opstellen van haalbaarheidsonderzoeken per project waarin projecten worden geconcretiseerd en geactualiseerd. De gemeente is opdrachtgever, maar gemeente en schoolbesturen zijn gezamenlijk betrokken bij de opdracht.

De haalbaarheidsonderzoeken hebben als doel om:

- Het definitieve leerlingenaantal te bepalen.
- Een definitieve afweging tussen nieuwbouw of renovatie te maken.
- De dan bekende investeringskosten en geïnventariseerde risico's in beeld te brengen inclusief raming van de locatie gebonden en project specifieke kosten
- De TCO-benadering te concretiseren.

- Participatie en inspraak te organiseren voor doelgroepen zoals: kinderopvang, maatschappelijke partners, leerlingen, docenten, ouders, bedrijven en omwonenden.
- Aandacht te besteden aan gebiedsontwikkeling en vergroening en multifunctionaliteit van de buitenruimte.
- De verantwoordelijkheid voor het bouwheerschap te bepalen.

8.2. Wijzigingen wet- en regelgeving en overige uitgangspunten

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhevig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het Gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, Bouwkosten Energieakkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

Bijlage 1: Advies HEVO Frisse Scholen

Slimme mix – gemiddeld Frisse Scholen klasse B

Versie, 01-2022

Friss Scholen - versie mei 2021	Advies	verklaring keuze
Energie		
Energieprestatie	Klasse B met ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO ₂
Lucht		
Luchtverversing	Klasse B	let op bij locatiekeuze nieuwbouw indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB bij PO kan aandacht voor jongste kinderen wenselijk zijn
Spuiventilatie	Klasse C	
Ruimtevolume	Klasse B	
Kwaliteit van de toevoerlucht	Klasse B	
Fijnstof	Klasse B	
Emissies van materialen	Klasse B=A	
Emissies van apparatuur	Klasse A	
Schoonmaakbaarheid	Klasse C=B=A	
Tabaksrook	Klasse C=B=A	
Toiletten	Klasse C	
Legionella	Klasse C=B=A	
Temperatuur		
Operatieve temperatuur winter	Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C=B	
Ventilatieve koeling	Bouwbesluit	
Tocht	Klasse C	
Lokaal thermisch discomfort	Klasse C	
Licht		
Kunstlicht	Klasse B + 400 lux	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling
Daglicht	Klasse C	
Helderheidswering	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	
Geluid		
Geluidswering van de gevel	Klasse C=B	bij grenzend aan spoor of hoofdontsluitingsweg, Klasse A 0,8s voor een niet ingericht lokaal bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Installatiegeluid	Klasse C	
Ruimteakoestiek	Klasse C met 0,8s	
Luchtgeluidisolatie	Klasse C=B	
Contactgeluidisolatie	Klasse C=B	
Kwaliteitsborging		
Energie	Klasse C	
Lucht	Klasse C=B	
Temperatuur	Klasse C=B	
Licht	Klasse C=B=A	
Geluid	Klasse C=B=A	

Bijlage 2: leerlingprognoses Pronexus 2022

Wordt als separate bijlage meegeleverd, afzonderlijk voor basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs.

Bijlage 3: toekomstbestendig onderwijslandschap VO in Land van Cuijk en Maasduinen

Wordt als separate bijlage meegeleverd.

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 27 september 2022

Contact

Statenlaan 8 Postbus 70501
5223 LA 's-Hertogenbosch 5201 CB 's-Hertogenbosch

T +31 (0)73 6 409 409
info@hevo.nl

www.hevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven